

JOGSZABÁLY KIVONAT

2022/2023-as tanévben hatályos állapot¹

Kiemelt figyelmet igénylő tanulók nevelése, oktatása

Általános iskola

Szerkesztette:

Lugosiné Neumann Márta
Pothárné Gárdonyi Ágnes

szaktanácsadók

¹ A változások *-gal jelölve

JOGSZABÁLYOK

KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK, TANULÓK

TÖRVÉNYEK

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

RENDELETEK²

- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- Kerettantervek /www.oktatas.hu/
- 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Kormányrendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról

IRÁNYELVEK

- Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához /www.oktatas.hu/

² Hatályát veszített a

- teljes 32/2012. EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve
- a teljes 51/2012. EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről

TARTALOM

TÉMA	OLDALSZÁM
Adatok továbbítása – SNI, BTM	6
Aránytalan teher – SNI	6
Beírási napló - SNI, BTM tanulók	30
A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTM-es) gyermek, tanuló	8
BTM-es tanulók fejlesztése	24
Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény	31
Egyéni előrehaladású nevelés és oktatás	20
Egyéni fejlesztési terv – SNI, BTM	29
Egyéni munkarend ³	19
Együttnevelést segítő pedagógus	35
Enyhe értelmi fogyatékoság megállapítása	34
Fejlesztő szoba, logopédiai foglalkoztató	22
Felnőttoktatás – SNI, BTM	33
Felülvizsgálat jelzési kötelezettsége - SNI, BTM	30
Felülvizsgálat – SNI, BTM	18
Fogyatékos gyermek, tanuló fogalma	9
Gyógypedagógus, konduktor, utazó gyógypedagógus, utazó konduktor – SNI	35
Habilitációs órák és dokumentációjuk - SNI	21
Helyi tanterv – SNI	29
Helyhiány esetén felvétel – SNI	29
Járási szakértői bizottság	10
Jogsabálysértés – SNI	7

³ A magántanuló kifejezést módosította, váltotta fel

Intézményválasztás – SNI	7
Iskolaváltás – SNI	19
Írásbeli vizsga – SNI, BTM	27
Képességkibontakoztató felkészítés – SNI, BTM	27
Kiemelt figyelmet, különös bánásmódot igénylő gyermek, tanuló	8
Konduktív pedagógiai ellátás	9
Kötelező iskolai felvétel – SNI	8
Követelmények teljesítése hosszabb idő alatt - SNI	29
Középfokú felvételi – SNI, BTM	33
Köznevelés alapfeladata	6
Köznevelés kiemelt feladata – BTM, SNI	6
Meghosszabbított felkészülési idő, segédeszközök - SNI, BTM tanuló	24
Megnövelt tanítási idő – SNI	26
Mentesítések – SNI, BTM	25
Nemzeti alaptanterv – SNI	27
Nevelési tanácsadás	9
Neveléshez-oktatáshoz szükséges feltételek - SNI	10
Osztály/csoport számított létszáma - SNI	24
Pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátás - SNI	9
Pedagógiai program – SNI, BTM	31
Pedagógiai-szakmai ellenőrzés – SNI, BTM	32
Pedagógus illetménypótléka – SNI	31
Pedagógus kötelességei – SNI, BTM	7
Pedagógus minősítő vizsga és minősítési eljárás – SNI, BTM	32
Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló	8
Szakértői vélemény	20

Szakértői vizsgálat – SNI, BTM	12
Szakértői vizsgálat kezdeményezése	11
Szakértői vizsgálaton való megjelenés kötelezettsége – SNI, BTM	15
Személyi/tárgyi feltételek - SNI	23
Tankötelezettség – SNI	22
Törzslap – SNI tanulók	30
MELLÉKLETEK	
1. Tanulók finanszírozott heti foglalkoztatási időkerete (SNI)	35
2. Szakértői vizsgálat részletes eljárási rendje	36
3. Kivonat: Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához	39

JOGSZABÁLYOK

KÖZNEVELÉS ALAPFELADATA

Köznevelési törvény

4. § 14a. r), v)

E törvény alkalmazásában

14a. köznevelési alapfeladat: a köznevelési intézmény alapító okiratában, szakmai alapdokumentumában meghatározott olyan köznevelési feladat, amely

r) a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelése és iskolai nevelése-oktatása,

v) utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése, lehet.

KÖZNEVELÉS KIEMELT FELADATAI – SNI, BTM

Köznevelési törvény

3. § (6)

(6) A köznevelés kiemelt feladata az iskolát megelőző kisgyermekkorai fejlesztés, továbbá a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók speciális igényeinek figyelembevétele, egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítése, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése.

ADATOK TOVÁBBÍTÁSA – SNI, BTM

Köznevelési törvény

41. § (7) d), (8) a)

d) a neve, születési helye és ideje, társadalombiztosítási azonosító jele, lakóhelye, tartózkodási helye, szülője, törvényes képviselője neve, szülője, törvényes képviselője lakóhelye, tartózkodási helye és telefonszáma, a gyermek, tanuló mulasztásával kapcsolatos adatok, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre, tanulóra vonatkozó adatok a veszélyeztetettségének megelőzése, feltárása, megszüntetése céljából a családvédelemmel foglalkozó intézménynek, szervezetnek, gyermek- és ifjúságvédelemmel foglalkozó szervezetnek, intézménynek, továbbítható.

(8) A gyermek, a tanuló

a) *sajátos nevelési igényére, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségére, tartós gyógykezelésére vonatkozó adatai, továbbá a gyermek, tanuló speciális köznevelési ellátásához elengedhetetlenül szükséges szakorvosi, iskolaorvosi diagnózisának adatai a pedagógiai szakszolgálat, a nevelési-oktatási intézmények és az egészségügyi szakellátó között,

ARÁNYTALAN TEHER – SNI

Köznevelési törvény

4. § 2.

2. Aránytalan teher: ha a nevelés, a nevelés-oktatás körülményei az átlagos körülményekhez képest - a gyermek, a tanuló életkorát és sajátos nevelési igényeit figyelembe véve - lényegesen nehezebbek vagy jelentős költségnövekedést okoznak a gyermeknek, tanulónak vagy a szülőnek

JOGSZABÁLYSÉRTÉS – SNI

Köznevelési törvény

21. § (11)

(11) Szakmai szabálysértés, ha az intézmény működése - az intézmény által ellátott feladatoktól függően - az Óvodai nevelés országos alapprogramja a Nat, az adott intézményre érvényes kerettanterv, vagy e törvény felhatalmazása alapján készített és jóváhagyott más nevelési, oktatási program, az érettségi vizsgáról szóló jogszabály, az érettségi vizsga vizsgakövetelményei, a Kollégiumi nevelés országos alapprogramja, a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve, a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve, a Két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelve, a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve, a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve, az Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja rendelkezéseit sérti.

PEDAGÓGUS KÖTELESSÉGEI – SNI, BTM

Köznevelési törvény

62. § (1), b)

(1) A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, ... iskolában a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy

b) a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,

INTÉZMÉNYVÁLASZTÁS – SNI

Köznevelési törvény

47. § (2), (3)

(2) A szülő választja ki a sajátos nevelési igényű tanuló számára megfelelő ellátást nyújtó nevelési-oktatási intézményt az illetékes szakértői bizottság szakértői véleménye alapján, a szülő és a gyermek igényeinek és lehetőségeinek figyelembevételével.

(3) A sajátos nevelési igényű ... tanuló iskolai nevelés-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben ... iskolai osztályban, vagy a többi ... tanulóval részben vagy egészben együtt, azonos ... iskolai osztályban (a továbbiakban: a sajátos nevelési igényű ... tanulók - külön vagy közös vagy részben közös - nevelésében és oktatásában részt vevő ... iskola, kollégium együtt: gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézmény) történhet.

50. §

(9) * A sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatását több vármegyére, országrészre kiterjedően ellátó nevelési-oktatási intézmény működési, felvételi körzetének meghatározása előtt az intézmény székhelye szerint illetékes tankerületi központnak be kell szereznie az érdekelt tankerületi központok véleményét.

KÖTELEZŐ ISKOLAI FELVÉTEL – SNI

20/2012. EMMI rendelet

24. § (6)

(6) Ha az általános iskola - a megadott sorrend szerint - az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt. A sorsolásra a felvételi, átvételi kérelmet benyújtókat meg kell hívni. A sorsolás lebonyolításának részletes szabályait a házirendben kell meghatározni. A hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók felvételi, átvételi kérelmének teljesítése után sorsolás nélkül is felvehető az a tanuló, akinek ezt különleges helyzete indokolja.

KIEMELT FIGYELMET, KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEK, TANULÓ

Köznevelési törvény

4. § 13.

13. kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

c) * tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló,

BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ (BTM-es) GYERMEK, TANULÓ

Köznevelési törvény

4. § 3.

3. Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEK, TANULÓ

Köznevelési törvény

4. § 25.

25. Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd

47. § (1)

(1) A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

FOGYATÉKOS GYERMEK, TANULÓ FOGALMA

Köznevelési törvény

96. § (7)

(7) Ahol jogszabály az óvodai nevelésben részt vevő, a tanulói jogviszonyban, kollégiumi tagsági viszonyban álló fogyatékos gyermek részére kedvezményt, juttatást, jogosultságot, kötelezettséget állapít meg, a fogyatékos gyermek, tanuló fogalom alatt a sajátos nevelési igényű gyermeket, tanulót kell érteni.

PEDAGÓGIAI, GYÓGYPEDAGÓGIAI, KONDUKTÍV PEDAGÓGIAI ELLÁTÁS – SNI

Köznevelési törvény

47. § (1)

(1) A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

KONDUKTÍV PEDAGÓGIAI ELLÁTÁS

15/2013. EMMI rendelet

27. § (1)-(4)

(1) Az Nkt. 18. § (2) bekezdés f) pontja szerinti konduktív pedagógiai ellátás feladata a központi idegrendszeri sérültek konduktív nevelése, fejlesztése és gondozása. A konduktív pedagógiai ellátás az óvodai neveléshez, iskolai neveléshez és oktatáshoz kapcsolódóan vagy egyéni fejlesztő foglalkozás keretében nyújtható.

(2) A fejlesztő foglalkozás a szakértői bizottság szakértői véleményében meghatározottak szerint lehet egyéni vagy csoportos foglalkozás.

(3) A konduktív pedagógiai ellátás feladatainak megvalósításában a szülő közreműködhet.

(4) A konduktív pedagógiai ellátás a tanév rendjéhez igazodik és év közben is megkezdhető.

NEVELÉSI TANÁCSADÁS

15/2013. EMMI rendelet

24. § (1)-(3)

(1) Az Nkt. 18. § (2) bekezdés d) pontja szerinti nevelési tanácsadás feladata:

a) a szülővel az első problémafeltáró beszélgetés lebonyolítása, a gyermek, a tanuló adaptív viselkedésének, szociális érettségének felmérése, ennek eredményeképpen tanácsadásban részesítés vagy a szakszolgálati ellátásba vétel szükségességének meghatározása,

b) az Intézmény nevelési tanácsadás feladatának keretében ellátásban részesülők esetében segítségnyújtása a gyermek családi-, és óvodai neveléséhez, a tanuló iskolai neveléséhez és oktatásához, ha a gyermek, tanuló egyéni adottsága, fejlettsége, képessége, tehetsége, fejlődésének üteme indokolja,

c) pszichés állapot feltárását célzó vizsgálat végzése és szakértői vélemény készítése a szülő, a jogszabályban meghatározott esetben a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény hatálya alá tartozó gyermekvédelmi szakellátást, gyermekjóléti alapellátást végző intézmények kérésére, azzal, hogy gyermekvédelmi szakellátást, gyermekjóléti alapellátást végző intézmények kérésére végzett vizsgálat nem irányulhat a szülői nevelési alkalmasság értékelésére,

d) a prevenció tevékenység keretében

da) együttműködik a védőnői és gyermekorvosi hálózattal, a gyermek korai fejlődési időszakában teljes körű családi mentálhigiénés intervenciót biztosíthat,

db) az óvodai nevelésben részesülő, negyedik életévüket betöltött gyermekek körében a tanulási és beilleszkedési nehézségek megelőzése céljából - a szülő előzetes hozzájárulásával - szűrést végezhet.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott esetben pedagógiai, pszichológiai támogatást, fejlesztést, terápiás gondozást nyújt a gyermeknek, a tanulónak, támogatja a család nevelő, a pedagógus nevelő és oktató munkáját, szükség esetén segíti a nevelési-oktatási, illetve szakképző intézmények és a család kapcsolattartását.

(3) A komplex pszichológiai és gyógypedagógiai ellátás keretében

a) folyamatdiagnosztikai célú pszichológiai, gyógypedagógiai-pedagógiai vizsgálatot, valamint gondozást végez,

b) terápiás ellátást, korrekív megsegítést nyújt a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján a nevelési tanácsadás keretében fejlesztésben részesülő gyermekek, tanulók számára,

c) a gyermek, a tanuló fejlesztése során az állapotára irányuló változásokat a folyamatdiagnosztika során értékeli,

d) pszichológiai, gyógypedagógiai, pedagógiai tanácsadást biztosít, és konzultációs lehetőséget nyújt a gyermekek, a tanulók szülei, pedagógusai részére.

NEVELÉSHEZ-OKTATÁSHOZ SZÜKSÉGES FELTÉTELEK – SNI

Köznevelési törvény

47. § (4) a)-c)

(4) A sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez és oktatásához a következő feltételek szükségesek:

a) a gyermek, tanuló külön neveléséhez és oktatásához, a fejlesztő nevelés-oktatáshoz, a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus, konduktor foglalkoztatása, a neveléshez és oktatáshoz szükséges speciális tanterv, tankönyv és egyéb segédlet,

b) egyéni előrehaladású neveléshez és oktatáshoz, integrált óvodai neveléshez, iskolai nevelés-oktatáshoz, az illetékes szakértői bizottság által meghatározottak szerinti foglalkozáshoz a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus, konduktor foglalkoztatása, a foglalkozásokhoz speciális tanterv, tankönyv, valamint speciális gyógyászati és technikai eszközök

c) a fejlesztési területek szakértői bizottság által történő meghatározása.

JÁRÁSI SZAKÉRTŐI BIZOTTSÁG

15/2013. EMMI rendelet

11. § (1) a), b) d), (2)

(1) A járási szakértői bizottság feladata

a) * az e rendelet általános szabályai szerint indult vizsgálatok esetében a gyermek, tanuló teljes körű pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, továbbá szükség szerint orvosi vizsgálata,

b) a beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézség megállapítása vagy kizárása és az ehhez kapcsolódó felülvizsgálatok elvégzése,

d) a 4. § (2a) bekezdésében meghatározott szakértői vélemény elkészítése és az ehhez kapcsolódó felülvizsgálatok elvégzése.

(2) * Ha a járási szakértői bizottság megítélése szerint a gyermeknél a sajátos nevelési igény valószínűsíthető, saját vizsgálatának dokumentációját és annak eredményeit, a vizsgálat alapján tett megállapításait, valamint a rendelkezésükre álló egyéb iratokat megküldi a vármegyei szakértői bizottság részére.

SZAKÉRTŐI VIZSGÁLAT KEZDEMÉNYEZÉSE

15/2013. EMMI rendelet

13. § (1)-(6)

13. § (1) A szakértői vizsgálat - a (2) bekezdés a), b) és d) pontjában, valamint a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 42. § (3) bekezdésében foglalt kivétellel - a szülő kérelmére, illetve, ha az eljárást nem a szülő kezdeményezi, a szülő egyetértésével indul. Az eljárás megindítása az Intézmény szakértői bizottságként eljáró azon feladatellátási helyénél kérhető vagy kezdeményezhető, amelynek működési körzetében a gyermek, tanuló lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkezik, vagy amelynek működési körzetében a gyermek, tanuló intézményes ellátásban részesül. A mozgásszervi, valamint az érzékszervi (a látási, a hallási) fogyatékoság megállapítására vagy kizárására irányuló vizsgálat közvetlenül is kérhető, illetve kezdeményezhető a mozgásszervi fogyatékoság, az érzékszervi (a látási, a hallási) fogyatékoság megállapítását vagy kizárását végző szakértői bizottságnál. Ha a gyermek óvodai nevelésben, iskolai nevelésben, oktatásban részesül, az óvoda, az iskola köteles közreműködni a vizsgálat iránti kérelem elkészítésében.

(2) A szakértői vizsgálat indítható:

a) hivatalból,

b) hatósági megkeresésre,

c) szülői kérelemre,

d) illetve a szülő egyetértésével

da) a nevelési-oktatási, illetve a szakképző intézmény,

db) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény hatálya alá tartozó család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ, bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, gyermekotthon, területi gyermekvédelmi szakszolgálat, nevelőszülői hálózat működtetője,

dc) a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény hatálya alá tartozó fogyatékosok ápoló, gondozó otthona, fogyatékosok rehabilitációs intézménye, fogyatékosok nappali intézmény kezdeményezésére.

(3) *Ha a nevelési-oktatási, illetve a szakképző intézmény, vagy a gyermekjóléti, a gyermekvédelmi, a szociális intézmény, valamint a gyámhatóság megítélése szerint a gyermek, tanuló szakértői vizsgálatra szükséges,

a) az indok közlésével javasolja a szülőnek a szakértői vizsgálaton való megjelenést és részvételt, a szülő egyetértése esetén óvodai nevelésben, iskolai nevelésben, oktatásban részesülő gyermek esetén a nevelési-oktatási, illetve a szakképző intézmény gondoskodik arról, - gyermekjóléti, a gyermekvédelmi, a szociális intézmény, valamint a gyámhatóság közreműködik abban - hogy a vizsgálati kérelem tíz napon belül kiállításra kerüljön,

b) a javaslattal egyidejűleg köteles a szülőt tájékoztatni a vizsgálatok eredményeinek lehetséges következményeiről, a szülőnek a vizsgálatról és annak megállapításaival kapcsolatos jogairól,

c) halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló vizsgálatának kezdeményezése esetén, a vizsgálaton jelen lévő szakszolgálati esélyegyenlőségi szakértő szerepéről a szülőt tájékoztatni köteles.

(4) A szülő egyetértése esetén a szakértői vélemény készítésére irányuló – a szülő által aláírt – kérelmet az óvoda, az iskola megküldi

a) az (1) bekezdésben meghatározott szakértői bizottságnak,

b) a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló vizsgálatának kezdeményezése esetén – az

(5) bekezdésben foglalt kivétellel - a Hivatalnak

(5) Szülői egyetértés hiányában a (3) bekezdésben foglalt, vizsgálatot kezdeményező intézmény a Korm. rendelet 42. § (3) bekezdés a) pontjában foglalt eljárás megindítását kéri.

(6) Ha a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló szülője a szakértői vélemény készítésére irányuló kérelemnyomtatványon olyan nyilatkozatot tesz, hogy gyermeke vizsgálatánál szakszolgálati-esélyegyenlőségi szakértő ne legyen jelen, a (4) bekezdés b) pontjában foglaltakat nem kell alkalmazni.

SAKÉRTŐI VIZSGÁLAT - SNI, BTM

Köznevelési Törvény

47. § (6)

(6) A gyermek, tanuló érdekében az illetékes tankerületi központ kötelezheti a szülőt, hogy gyermekével jelenjen meg szakértői vizsgálaton, továbbá a szakértői vélemény alapján gyermekét a megfelelő nevelési-oktatási intézménybe írassa be. Az illetékes tankerületi központ dönt a sajátos nevelési igény, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség megállapításával, a logopédiai ellátással, illetve a szakértői véleményben foglaltakkal összefüggésben. A szakértői bizottság nem jelölhet ki olyan intézményt, amely helyhiány miatt nem tudná felvenni a gyermeket, tanulót. A szakértői vizsgálaton való részvétel érdekében szükséges utazás költségeit a társadalombiztosítás a szülőnek megtéríti.

15/2013. EMMI rendelet

7. § (1)-(3)

(1) Az Nkt. 18. § (2) bekezdés b) pontja szerinti szakértői bizottsági tevékenység keretében az intézmény szakértői bizottsága a gyermek, a tanuló komplex pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, továbbá szükség szerint orvosi, sajátos nevelési igény gyanúja esetén komplex pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, orvosi vizsgálat alapján szakértői véleményt készít

a) a korai fejlesztésre és gondozásra való jogosultság megállapítása vagy kizárása,

b) a beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézség megállapítása vagy kizárása,

c) a sajátos nevelési igény - a mozgásszervi-, az érzékszervi- (látási-, hallási-), az értelmi, a beszéd fogyatékos, több fogyatékos együttes előfordulása esetén a halmozott fogyatékos, az autizmus spektrum zavar vagy az egyéb pszichés fejlődési zavar: súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavar - megállapítása vagy kizárása,

d) sajátos nevelési igényű tanuló esetében

da) az érettségi bizonyítvány kiadásának feltételeként meghatározott közösségi szolgálat teljesítésére vonatkozó kötelezettség alóli mentesítés,

db) a tankötelezettség meghosszabbításának céljából, és a vizsgálatok eredményei alapján javaslatot tesz a beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézséggel küzdő, a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók különleges bánásmód keretében történő ellátására, az ellátás módjára, formájára és helyére.

(2) Amennyiben a szakértői bizottság vizsgálata alapján a gyermeknél, a tanulónál sem a beilleszkedési, sem a tanulási, sem a magatartási nehézség, sem a sajátos nevelési igény nem állapítható meg, de eredményes óvodai neveléséhez, iskolai neveléséhez, oktatásához iskolapszichológiai, óvodapszichológiai vagy logopédiai ellátásba vétele indokolt, a szakértői bizottság a megfelelő ellátásba vételét kezdeményezi.

(3) Az (1) bekezdés d) pontjában meghatározott esetekben a szakértői vélemény elkészítésekor - amennyiben a szakértői bizottság rendelkezésére álló vizsgálati dokumentumokból a szakértői vélemény elkészítéséhez szükséges információk egyértelműen megállapíthatóak - a tanuló újabb vizsgálata mellőzhető

8. §

A szakértői vizsgálat típusai:

a) az aktuális állapot feltárására irányuló vizsgálat,

b) a fejlődést nyomon követő a korábbi diagnózis megalapozottságát, a nevelés, oktatás formájának megfelelőségét a fejlesztés eredményességének mérését célzó felülvizsgálat.

12. § (2)

(2) * A vármegyei szakértői bizottság diagnosztikai feladatai:

a) * sajátos nevelési igény megállapítására irányuló vizsgálatoknál a gyermek, tanuló teljes körű pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, továbbá szükség szerint orvosi vizsgálata,

b) a 7. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott esetben a gyermek, a tanuló vizsgálatának eredményei alapján szakértői vélemény készítése,

c) * a 11. § (2) bekezdésében meghatározott esetben a kiegészítő vizsgálat végzése, a korai fejlesztésre és gondozásra való jogosultság, a sajátos nevelési igény, a beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézség megállapítása vagy kizárása, a szakértői vélemény elkészítése és kiadása,

d) a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók esetében a felülvizsgálatok elvégzése,

e) jogszabályban meghatározott esetben a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló családja részére a juttatások és kedvezmények igénybevételéhez szükséges igazolások kiadása,

f) * jogszabályban meghatározott esetben javaslattétel a súlyos és halmozottan fogyatékos gyermekek, tanulók ápoló-gondozó otthoni ellátására, a három évnél idősebb gyermekek bölcsődei ellátására, fogyatékos fiatalok lakóotthoni ellátására,

g) * a 4. § (2a) bekezdésében meghatározott szakértői vélemény elkészítése, valamint a vármegyei szakértői bizottság előtt közvetlenül indított vizsgálatoknál a korai fejlesztésre és gondozásra való jogosultság, a sajátos nevelési igény, a beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézség megállapítása vagy kizárása és az ehhez kapcsolódó szakértői vélemény elkészítése.

13. § (1)-(6)

1) A szakértői vizsgálat - a (2) bekezdés a), b) és d) pontjában, valamint a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet)

42. § (3) bekezdésében foglalt kivétellel - a szülő kérelmére, illetve, ha az eljárást nem a szülő kezdeményezi, a szülő egyetértésével indul. Az eljárás megindítása az Intézmény szakértői bizottságként eljáró azon feladatellátási helyénél kérhető vagy kezdeményezhető, amelynek működési körzetében a gyermek, tanuló lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkezik, vagy amelynek működési körzetében a gyermek, tanuló intézményes ellátásban részesül. A mozgásszervi, valamint az érzékszervi (a látási, a hallási) fogyatékoság megállapítására vagy kizárására irányuló vizsgálat közvetlenül is kérhető, illetve kezdeményezhető a mozgásszervi fogyatékoság, az érzékszervi (a látási, a hallási) fogyatékoság megállapítását vagy kizárását végző szakértői bizottságnál. Ha a gyermek óvodai nevelésben, iskolai nevelésben, oktatásban részesül, az óvoda, az iskola köteles közreműködni a vizsgálat iránti kérelem elkészítésében.

(2) A szakértői vizsgálat indítható:

a) hivatalból,

b) hatósági megkeresésre,

c) szülői kérelemre,

d) illetve a szülő egyetértésével

da) a nevelési-oktatási, illetve a szakképző intézmény,

db) * a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény hatálya alá tartozó család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ, bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, gyermekotthon, területi gyermekvédelmi szakszolgálat, nevelőszülői hálózat működtetője,

dc) a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény hatálya alá tartozó fogyatékosok ápoló, gondozó otthona, fogyatékosok rehabilitációs intézménye, fogyatékosok nappali intézménye kezdeményezésére.

(3) * Ha a nevelési-oktatási, illetve a szakképző intézmény, vagy a gyermekjóléti, a gyermekvédelmi, a szociális intézmény, valamint a gyámhatóság megítélése szerint a gyermek, tanuló szakértői vizsgálata szükséges,

a) az indok közlésével javasolja a szülőnek a szakértői vizsgálaton való megjelenést és részvételt, a szülő egyetértése esetén óvodai nevelésben, iskolai nevelésben, oktatásban részesülő gyermek esetén a nevelési-oktatási, illetve a szakképző intézmény gondoskodik arról, - gyermekjóléti, a gyermekvédelmi, a szociális intézmény, valamint a gyámhatóság közreműködik abban - hogy a vizsgálati kérelem tíz napon belül kiállításra kerüljön,

b) a javaslattal egyidejűleg köteles a szülőt tájékoztatni a vizsgálatok eredményeinek lehetséges következményeiről, a szülőnek a vizsgálatról és annak megállapításaival kapcsolatos jogairól,

c) halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló vizsgálatának kezdeményezése esetén, a vizsgálaton jelen lévő szakszolgálati-esélyegyenlőségi szakértő szerepéről a szülőt tájékoztatni köteles.

(4) A szülő egyetértése esetén a szakértői vélemény készítésére irányuló - a szülő által aláírt - kérelmet az óvoda, az iskola megküldi

a) az (1) bekezdésben meghatározott szakértői bizottságnak,

b) a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló vizsgálatának kezdeményezése esetén - az (5) bekezdésben foglalt kivétellel - a Hivatalnak.

(5) Szülői egyetértés hiányában a (3) bekezdésben foglalt, vizsgálatot kezdeményező intézmény a Korm. rendelet 42. § (3) bekezdés a) pontjában foglalt eljárás megindítását kéri.

(6) Ha a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló szülője a szakértői vélemény készítésére irányuló kérelemnyomtatványon olyan nyilatkozatot tesz, hogy gyermeke vizsgálatánál szakszolgálati-esélyegyenlőségi szakértő ne legyen jelen, a (4) bekezdés b) pontjában foglaltakat nem kell alkalmazni.

14. § (1)-(5)

(1) A szakértői vizsgálat időpontját a bizottság határozza meg, és erről, valamint a szakértői vizsgálat helyéről a szülőt értesíti. A szakértői vizsgálat időpontjáról szóló értesítést a vizsgálat kezdeményezésére irányuló kérelem megérkezését követő naptól számított tíz napon belül, a vizsgálat időpontja előtt legalább tíz nappal meg kell küldeni a szülőnek. A szakértői vizsgálat időpontját - első vizsgálat esetében - a vizsgálat kezdeményezésére irányuló kérelem megérkezését követő naptól számított harminc napon belüli időpontra kell kitűzni. Amennyiben a szülő a szakértői vizsgálat időpontjában nem jelenik meg, további egy alkalommal kell számára vizsgálati időpontot biztosítani az elmulasztott vizsgálati időpontot követő naptól számított tizenöt napon belüli időpontra. Ennek elmulasztása esetén, ha a vizsgálat a szülő kérésére indult, a vizsgálati kérelmet visszavontnak kell tekinteni. Ha a vizsgálat a 13. § (2) bekezdés a), b) vagy d) pontja alapján indult, akkor a szakértői bizottság a Korm. rendelet 42. § (3) bekezdés b) pontja szerint közigazgatási hatósági eljárás megindítását köteles kezdeményezni.

(2) A szakértői vizsgálat megkezdéséhez a szülői felügyeletet gyakorló mindkét szülő együttes jelenléte szükséges. A vizsgálaton megjelent szülő a távollévő szülőt képviselheti, erről a szülőt legkésőbb a vizsgálat megkezdésekor tájékoztatni kell. Kétség esetén vélelmezni kell, hogy a vizsgálaton megjelent szülő a távollévő szülő képviselőjére nem jogosult. A szakértői vizsgálat során a szülő köteles közreműködni, a vizsgálaton - annak zavarása nélkül - jogosult mindvégig jelen lenni.

(3) Ha a gyermek halmozottan hátrányos helyzetű, az első vizsgálat alkalmával, a 21. § (3)-(6) bekezdése szerinti folyamatos figyelemmel kísérést lezáró vizsgálat alkalmával, a szakértői bizottság vizsgálatakor a Hivatal által kijelölt szakszolgálati-esélyegyenlőségi szakértőnek jelen kell lennie.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott esetben a szakértői bizottság - az (1) bekezdés szerinti értesítéssel egyidejűleg - megkeresi a Hivatalt szakszolgálati-esélyegyenlőségi szakértő kirendelése céljából. A Hivatal a megkeresés kézhezvételétől számított nyolc napon belül kijelöli a szakszolgálati-esélyegyenlőségi szakértőt.

(5) A szakértői vizsgálat lefolytatásának részletes eljárási rendjét a 2. melléklet tartalmazza.

SAKÉRTŐI VIZSGÁLATON VALÓ MEGJELÉNÉS KÖTELEZETTSÉGE – SNI, BTM

Köznevelési törvény

47. § (6)

(6) A gyermek, tanuló érdekében az illetékes tankerületi központ kötelezheti a szülőt, hogy gyermekével jelenjen meg szakértői vizsgálaton, továbbá a szakértői vélemény alapján gyermekét a megfelelő nevelési-oktatási intézménybe írassa be. Az illetékes tankerületi központ dönt a sajátos nevelési igény, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség megállapításával, a logopédiai ellátással, illetve a szakértői véleményben foglaltakkal összefüggésben. A szakértői bizottság nem jelölhet ki olyan intézményt, amely helyhiány miatt nem tudná felvenni a gyermeket, tanulót. A szakértői vizsgálaton való részvétel érdekében szükséges utazás költségeit a társadalombiztosítás a szülőnek megtéríti.

SAKÉRTŐI VÉLEMÉNY

15/2013. EMMI rendelet

7. § (1) a)-c), (2), (3)

(1) Az Nkt. 18. § (2) bekezdés b) pontja szerinti szakértői bizottsági tevékenység keretében az intézmény szakértői bizottsága a gyermek, a tanuló komplex pszichológiai, pedagógiai-

gyógypedagógiai, továbbá szükség szerint orvosi, sajátos nevelési igény gyanúja esetén komplex pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, orvosi vizsgálat alapján szakértői véleményt készít

a) a korai fejlesztésre és gondozásra való jogosultság megállapítása vagy kizárása,

b) a beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézség megállapítása vagy kizárása,

c) * a sajátos nevelési igény - a mozgásszervi, az érzékszervi (a látási, a hallási), az értelmi, a beszéd fogyatékoság, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén a halmozott fogyatékoság, az autizmus spektrum zavar vagy az egyéb pszichés fejlődési zavar: súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavar - megállapítása vagy kizárása,

(2) Amennyiben a szakértői bizottság vizsgálata alapján a gyermeknél, a tanulónál sem a beilleszkedési, sem a tanulási, sem a magatartási nehézség, sem a sajátos nevelési igény nem állapítható meg, de eredményes óvodai neveléséhez, iskolai neveléséhez, oktatásához iskolapszichológiai, óvodapszichológiai vagy logopédiai ellátásba vétele indokolt, a szakértői bizottság a megfelelő ellátásba vételét kezdeményezi.

(3) Az (1) bekezdés d) pontjában meghatározott esetekben a szakértői vélemény elkészítésekor - amennyiben a szakértői bizottság rendelkezésére álló vizsgálati dokumentumokból a szakértői vélemény elkészítéséhez szükséges információk egyértelműen megállapíthatóak - a tanuló újabb vizsgálata mellőzhető.

16. § (1)

(1) * A szakértői bizottság a lefolytatott vizsgálatok alapján készíti el a szakértői véleményét. A szakértői vélemény elkészítésének szakmai követelményeit a 3. melléklet tartalmazza. A szakértői bizottság tagjai a gyermek, tanuló különleges gondozásba vételére, fogyatékoságára, a fejlesztést igénylő területekre vonatkozó megállapításokat közösen alakítják ki. A szakértői véleményt a szakértői bizottság vezetője és a szakértői bizottságnak a vizsgálatban közreműködő tagjai írják alá. Amennyiben a szakértői bizottság a szakértői véleményét a 12. § (2) bekezdés c) pontja szerinti vizsgálat alapján készíti el, a szakértői véleményt a vármegyei szakértői bizottság vezetője és a vármegyei szakértői bizottság vizsgálatban közreműködő tagjai írják alá azzal, hogy a szakértői véleményben fel kell tüntetni a vizsgálatban a járási szakértői bizottság részéről közreműködő szakemberek nevét is.

17. § (1)-(5)

(1) A szakértői bizottság a szakértői véleményében tesz javaslatot a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló ellátására, az ellátás módjára, formájára és helyére, az ellátáshoz kapcsolódó pedagógiai szakszolgálatok típusaira, a szükséges szakemberre és annak feladataira. A szakértői véleménynek tartalmaznia kell

a) a gyermek, tanuló és a szülő nevét, a gyermek, tanuló születési idejét, lakóhelyét és tartózkodási helyét,

b) a szakértői vizsgálat rövid leírását,

ba) a beilleszkedési, a tanulási vagy a magatartási nehézségre, vagy annak kizárására vonatkozó megállapítást, az azt alátámasztó tényeket,

bb) a sajátos nevelési igényre, vagy annak kizárására vonatkozó megállapítást, az azt alátámasztó tényeket,

c) a korai fejlesztés és gondozás szükségességét, az ennek keretében nyújtott szolgáltatásokat, a fejlesztéssel kapcsolatos szakmai feladatokat, valamint annak megjelölését, hogy a feladatokat milyen ellátás keretében mely intézmény biztosítja,

- d) annak megállapítását, hogy a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló az e célra létrehozott, a fogyatékoság típusának megfelelő nevelési-oktatási, illetve szakképző intézményben, osztályban, csoportban, tagozaton vagy a többi gyermekkel, tanulóval közösen is részt vehet az óvodai nevelésben, iskolai nevelésben-oktatásban, kollégiumi nevelésben,
- e) annak megállapítását, hogy a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló a tankötelezettségét kizárólagosan iskolába járással, illetve kizárólagosan egyéni munkarend, egyéni tanulmányi rend keretében teljesítheti,
- f) ha a tanuló a tankötelezettségét kizárólagosan egyéni munkarend, egyéni tanulmányi rend keretében teljesítheti, a heti foglalkoztatás idejét és a felkészüléshez szükséges szakembereket,
- g) annak megállapítását, hogy a tanuló a tankötelezettségét fejlesztő nevelés-oktatás, illetőleg a fejlesztő nevelés-oktatást nyújtó iskola által szervezett egyéni fejlesztés keretében teljesíti,
- h) a gyermek, tanuló sajátos nevelési igényének megfelelő
- ha) óvodára, csoportra (a továbbiakban együtt: kijelölt óvoda),
 - hb) általános iskolára, középfokú iskolára, szakképző intézményre, fejlesztő nevelés-oktatást végző iskolára, csoportra, osztályra, tagozatra (a továbbiakban együtt: kijelölt iskola),
 - hc) kollégiumra [a h) pont alattiak a továbbiakban együtt: kijelölt intézmény]
- vonatkozó javaslatot és a kijelölt intézmény megjelölését,
- i) a hivatalból történő felülvizsgálat időpontját,
- j) * a gyermek, tanuló nevelésével, oktatásával kapcsolatos sajátos követelményeket,
- ja) fejlesztési feladatokat, a fejlesztési feladatok ellátásának javasolt időkeretét,
 - jb) javaslatot az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítésre,
- k) a szükséges szakemberre vonatkozó javaslatot,
- l) * az adott tanév szeptember 1. és január 18. napja közt elvégzett vizsgálatoknál az ötödik életévüket betöltött, de hat évesnél fiatalabb sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek esetében javaslatot a tankötelezettség teljesítésének következő tanévtől történő megkezdésére vagy további egy év óvodai nevelésre,
- m) a szülő tájékoztatását a 18. §-ban foglalt jogairól és kötelezettségeiről.
- (2) * Ha a fővárosi, vármegyei területi gyermekvédelmi szakszolgálat értesítése szerint a szakértői bizottság eljárásával egyidejűleg a gyermek, tanuló nevelésbe vételével kapcsolatos eljárás is folyik, a szakértői véleményt a kijelölt gondozási helyről szóló tájékoztatás megérkezését követően lehet elkészíteni.
- (3) A szakértői vizsgálat befejezését követően a szülőt tájékoztatni kell a szakértői vizsgálat megállapításairól, a szakértői vélemény várható tartalmáról, a szülői jogokról és kötelezettségekről. A tájékoztatás tényét, a tájékoztatási kötelezettség teljesítését írásba kell foglalni és a szülővel alá kell íratni.
- (4) Ha az eljárásban szakszolgálati-esélyegyenlőségi szakértő működik közre, a szülő tájékoztatásánál jelen kell lennie. A szakszolgálati-esélyegyenlőségi szakértő a szakértői bizottság munkájával és megállapításaival kapcsolatosan kifejtheti véleményét, és javasolhatja a szülőnek, hogy éljen a felülvizsgálat kezdeményezésének jogával.
- (5) A szakértői véleményt, az e bekezdésben foglalt kivétellel - a vizsgálat lezárását követő huszonegy napon belül - kézbesíteni kell a szülőnek. Amennyiben a szülő a 16. § (3) bekezdése alapján összeállított intézményjegyzékről intézményt nem választ, a szakértői bizottság a vizsgálat lezárását követő harmincadik napon a gyermeket, tanulót ellátó intézményt saját választása alapján kijelöli és a szakértői véleményt a kijelöléstől számított öt munkanapon belül a szülőnek kézbesíti.
-

FELÜLVIZSGÁLAT - SNI, BTM

15/2013. EMMI rendelet

22. § (1)-(3)

(1) Ha a gyermek, tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, vagy sajátos nevelési igényű, a szakértői bizottság hivatalból, hatósági megkeresésre, szülői kérelemre, vagy a gyermek nevelését ellátó óvoda, nevelését, oktatását ellátó iskola kérelme alapján felülvizsgálati eljárást folytat le. A felülvizsgálati eljárásra – a folyamatos figyelemmel kísérés kivételével – a szakértői bizottsági vizsgálatra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

(2) Ha e rendelet másképp nem rendelkezik, a szakértői bizottság szakértői véleményét a végrehajthatásának megkezdését követő első nevelési év, tanév során hivatalból felül kell vizsgálni. Az első hivatalból történő felülvizsgálatában nem vehet részt az, aki a szakértői vélemény megalkotásában közreműködött.

(3) Ha a gyermek, tanuló enyhe értelmi fogyatékos, illetve egyéb pszichés fejlődési zavarral küzd, a szakértői véleményt az első hivatalból történő felülvizsgálat után addig a tanévig, amelyben a tanuló a tíz éves életkort betölti minden második, azt követően és egyéb fogyatékos, valamint autizmus spektrum zavar esetében, illetve ha a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, addig a tanévig, amelyben a tanuló a tizenhatodik életévét betölti, minden harmadik tanévben hivatalból felül kell vizsgálni

23. § (1)-(6)

(1) A szülő a felülvizsgálati eljárást bármikor kezdeményezheti. A szakértői bizottság a szülő kérelmére akkor köteles lefolytatni a felülvizsgálati eljárást, ha a hivatalból történő felülvizsgálat óta több mint hat hónap telt el, és a soron következő, hivatalból történő felülvizsgálat időpontjáig több mint hat hónap van hátra.

(2) Ha a felülvizsgálatra a kijelölt intézményben kerül sor, a vizsgálat időpontjáról és helyéről - a szakértői bizottsággal történő egyeztetés alapján - a gyermek, tanuló nevelését, nevelését-oktatását ellátó intézmény a felülvizsgálat időpontja előtt legalább nyolc nappal értesíti a szülőt. A felülvizsgálat során a szülő jelenlététől, valamint közreműködésétől a szakértői bizottság eltekinthet, ha a szülő a vizsgálat lefolytatása előtt írásban nyilatkozik a felülvizsgálat tényének és időpontjának tudomásul vételéről, és arról, hogy azon nem kíván jelen lenni.

(3) Teljes körű vizsgálati eljárást kell lefolytatni a) az enyhén értelmi fogyatékos, valamint az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermek, tanuló első hivatalból történő felülvizsgálati eljárásában, b) ha arra a hatósági megkeresésben foglaltak teljesítéséhez szükség van, c) a szülő kérésére indított eljárásban, feltéve, hogy az utolsó teljes körű vizsgálat óta több mint két év telt el.

(4) * A gyermek nevelését ellátó óvoda, nevelését, oktatását ellátó iskola a felülvizsgálati eljárást - tanévenként legfeljebb egy alkalommal - bármikor kezdeményezheti, amelyről - a felülvizsgálat szükségességének indokolásával - a szülőt tájékoztatni köteles. Sajátos nevelési igényű gyermek esetében, az óvodai vagy iskolai kezdeményezésre történő felülvizsgálat lefolytatásakor a felülvizsgálat részeként, a szakértői bizottság egy tagja legalább egy teljes napot a gyermek óvodai csoportjában, a tanuló iskolai osztályában hospitál, megfigyeléseiről feljegyzést készít.

(5) Ha a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján a tanuló sajátos nevelési igényének megfelelő ellátására a továbbiakban nincs szükség, a tanuló a következő tanévet a kötelező felvételt biztosító vagy a választott iskolában kezdi meg. A szakértői bizottság a szakértői véleményét megküldi a szülőnek, a kijelölt iskolának, a lakóhely szerinti kötelező felvételt biztosító iskolának és a lakóhely szerint illetékes tankerületi központnak.

(6) A szakértői bizottság kezdeményezi a kormányhivatalnál a kijelölt intézmény hatósági, a fenntartónál pedig szakmai ellenőrzését, ha a felülvizsgálati eljárás során vagy az értékelő lap alapján azt indokoltnak tartja.

ISKOLAVÁLTÁS SNI

15/2013. EMMI rendelet

20. § (3)

(3) Ha a sajátos nevelési igényű tanuló iskolát kíván változtatni, szándékáról a tanuló szülőjének írásban tájékoztatnia kell a szakértői bizottságot. A szakértői bizottság, amennyiben az az iskola, amelybe a tanuló az átvételét, felvételét kéri, az adott sajátos nevelési igényre tekintettel szerepel az intézményi jegyzékben, a bejelentést tizenöt napon belül írásban tudomásul veszi, és szakértői véleményének az iskola kijelölésére és az iskolába történő beiratkozásra vonatkozó rendelkezéseit módosítja. Ha az iskola nem vagy nem az adott fogyatékosagra tekintettel szerepel az intézményi jegyzékben, a szakértői bizottság a tanuló - szükség szerinti - vizsgálata után új szakértői véleményt készít. A tanuló vizsgálata mellőzhető, ha a meglévő vizsgálati eredmények kiegészítésére nincs szükség. E rendelkezéseket alkalmazni kell az óvoda, a kollégium, a szakképző intézmény, a korai fejlesztés és gondozás, továbbá a fejlesztő nevelés-oktatás feladataiban közreműködő intézmény változásakor is. Az e bekezdésben meghatározott intézkedéseket, ha a gyermek, tanuló vizsgálatára nincs szükség, a szakértői bizottság vezetője vagy az általa kijelölt szakértői bizottsági tag hajtja végre.

23. § (5)

(5) Ha a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján a tanuló sajátos nevelési igényének megfelelő ellátására a továbbiakban nincs szükség, a tanuló a következő tanévet a kötelező felvételt biztosító vagy a választott iskolában kezdi meg. A szakértői bizottság a szakértői véleményét megküldi a szülőnek, a kijelölt iskolának, a lakóhely szerinti kötelező felvételt biztosító iskolának és a lakóhely szerint illetékes tankerületi központnak.

EGYÉNI MUNKAREND

Köznevelési törvény

27. § (7)

(7) * A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség vagy a sajátos nevelési igény miatt a szakértői bizottság véleménye alapján, vagy tartós gyógykezelés miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytató egyéni foglalkozás keretében történő felkészítésére az iskolának tanulónként az osztályok heti időkeretén felül átlag heti tíz óra áll a rendelkezésre. A sajátos nevelési igény miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytató tanulók esetében az e bekezdésben meghatározott időkereten belül kell biztosítani az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozásokat. Az időkeret az egyes hetek és tanulók között átcsoportosítható.

45. § (5), (6), (6.a)

A tankötelezettség iskolába járással teljesíthető. Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető. A szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló a kérelmet a tanévet megelőző június 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Ezen időpontot követően csak abban az esetben nyújtható be

kérelem, ha a tankötelezettség iskolába járással történő teljesítését megakadályozó körülmény merül fel. Jogszámban meghatározott esetben az egyéni munkarendet biztosítani kell.

(6) A felmentést engedélyező szerv dönt arról, hogy a tanuló a tankötelezettségének egyéni munkarend keretében tehet eleget. Az eljárás során a felmentést engedélyező szerv megkeresheti a gyámhatóságot, a gyermekjóléti szolgálatot, az iskolaigazgatót, gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő tanuló esetén a gyermekvédelmi gyámat.

(6a) Ha az egyéni munkarendben tanuló neki felróható okból két alkalommal nem jelenik meg az osztályozó vizsgán, vagy két alkalommal nem teljesíti a tanulmányi követelményeket, az iskola igazgatója értesíti a felmentést engedélyező szervet, és a tanuló a következő félévtől csak iskolába járással teljesítheti a tankötelezettségét.

20/2012. EMMI rendelet

75. § (1), (2) a), b)

75. § (1) Ha a tanuló a tanulmányi kötelezettségének a szülő kérelme alapján egyéni munkarend keretében tesz eleget, felkészítéséről a szülő gondoskodik, a tanuló egyénileg készül fel. Az egyéni munkarend keretében tanuló magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni. Az iskola igazgatója köteles tájékoztatni a tanulót és a szülőt az egyéni munkarenddel rendelkező kötelességeiről és jogairól. Az egyéni munkarenddel rendelkező kérelmére részt vehet a tanórai vagy egyéb foglalkozásokon, valamint felvehető a napközibe és a tanulószobai foglalkozásra. Ezen kérelmekről az iskola igazgatója dönt.

(2) Ha a sajátos nevelési igényű tanuló, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján tanulmányait egyéni munkarend keretében folytatja, iskolai neveléséről és oktatásáról, felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról, a felkészítést végző pedagógusokról a szakértői véleményben foglaltak szerint az iskola gondoskodik, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. Az iskolában nem foglalkoztatott szakemberek biztosításáról

a) a beilleszkedési, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő tanuló esetén a pedagógiai szakszolgálati intézménynek,

b) sajátos nevelési igényű tanuló esetén az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózathoz kell gondoskodni.

EGYÉNI ELŐREHALADÁSÚ NEVELÉS ÉS OKTATÁS

Köznevelési törvény

4. § 41.

41. egyéni előrehaladású nevelés és oktatás: a sajátos nevelési igényű tanuló számára engedélyezhető, a tanuló egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó továbbhaladást biztosító nevelési-oktatási forma.

20/2012. EMMI rendelet

11. § (3)

(3) A sajátos nevelési igényű tanuló részére, a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az iskola igazgatója a tanuló egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó egyéni előrehaladású nevelést és oktatást engedélyez. Az engedélyben meg kell határozni, melyik tárgyból, melyik évfolyam utolsó

tanítási napjáig kell a tanulónak a tanulmányi követelményeket teljesítenie. Az egyéni továbbhaladás - valamennyi vagy egyes tantárgyakból - különböző évfolyamokig, de legkésőbb - az e bekezdésben foglalt kivétellel - a negyedik évfolyam végéig tarthat. A súlyos és halmozottan fogyatékos tanuló esetében az egyéni előrehaladású nevelés és oktatás a fejlesztő nevelés-oktatás teljes időtartamára engedélyezhető.

HABILITÁCIÓS ÓRÁK ÉS DOKUMENTÁCIÓJUK – SNI

Köznevelési törvény

4. § 4.a

4 a. egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció: a szakértői bizottság szakértői véleményében meghatározott fejlesztési területekre és a fejlesztéshez szükséges szakemberre vonatkozó javaslat figyelembevételével a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló egyéni szükségleteinek támogatására, az akadályok leküzdésére, új funkciók kialakítására és a környezeti feltételek optimalizálására irányuló kötelező foglalkozás

27. § (8)

(8) A gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézményben a sajátos nevelési igényű tanulók részére kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásokat kell szervezni. A tanuló annyi egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozáson vesz részt, amennyi a sajátos nevelési igényéből eredő hátránya csökkentéséhez szükséges. A kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások megszervezésének heti időkeretét a 6. melléklet határozza meg. A heti időkeret a tanítási hetek között a tanuló érdeksérelme nélkül különösen indokolt esetben átcsoportosítható.

20/2012. EMMI rendelet

138. § (2)-(5)

(2) Abban az esetben, ha a sajátos nevelési igényű tanuló nevelés-oktatása a többi tanulóval együtt történik, az Nkt. 6. mellékletében a kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások megszervezésére meghatározott heti időkeretet kilenc főre kell meghatározni és biztosítani oly módon, hogy az Nkt. 6. mellékletének E oszlopában meghatározottak szerint az azonos heti óraszámú foglalkozásra jogosult tanulók számát elosztják kilencel. Ha az osztás alapján az azonos heti időtartamú foglalkozásra jogosult tanulók száma a négy főt meghaladja, akkor az Nkt. 6. mellékletének E oszlopában meghatározott heti óraszámot, négy vagy kevesebb fő esetén az Nkt. 6. mellékletének E oszlopában meghatározott heti óraszám ötven százalékát kell biztosítani. Ha a tanuló sajátos nevelési igényét halmozott sérülés alapozza meg, a kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások heti időkeretének számításánál a magasabb óraszámra jogosító fogyatékossgot kell figyelembe venni.

(3) Ha a tanuló sajátos nevelési igényét halmozott sérülés alapozza meg, a kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások heti időkeretének számításánál a magasabb óraszámra jogosító fogyatékossgot kell figyelembe venni.

(4) Összevont osztályban az osztály legmagasabb évfolyamára járó tanuló évfolyamára az Nkt. 6. mellékletének E oszlopában meghatározott óraszámokat kell alkalmazni.

(5) Az általános iskola felső tagozatán – a nevelőtestület döntése alapján – a rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások legfeljebb ötven, a közép fokú iskolában legfeljebb hetvenöt 12 százaléka a sajátos nevelési igényű tanulók tehetséggondozására, a tantárgyi követelmények eredményes teljesítését szolgáló felzárkóztatásra is fordítható. A nevelőtestület az erre irányuló döntését félévenként köteles felülvizsgálni, és a tanuló fejlődésének ismeretében megerősíteni vagy módosítani.

139. § (1)-(2)

(1) A nevelési-oktatási intézmény az együttnevelést segítő pedagógus közreműködésével a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló fejlesztéséhez, valamint a fejlesztő pedagógus közreműködésével a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló fejlesztéséhez egyéni fejlesztési tervet készít, és évente legalább két alkalommal rögzíti a fejlesztés eredményét. Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról és a fejlesztés eredményéről a szülőt tájékoztatni kell.

(2) A nevelési-oktatási intézmény a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozásait, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló fejlesztését végző intézmény a gyermek, tanuló fejlesztő pedagógiai ellátását központilag kiadott egyéni fejlődési lapon vagy helyben szokásos módon dokumentálja.

FEJLESZTŐ SZOBA, LOGOPÉDIAI FOGLALKOZTATÓ

MELLÉKLET I. Helyiségek

logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	ha a tanulót a többi tanulóval együtt oktatják iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1, ha a tanulót a többi tanulótól külön oktatják négy osztályonként 1
--	---

TANKÖTELEZETTSÉG – SNI

Köznevelési törvény

45. § (3) (5), (6), (6.a)

(3) A tankötelezettség annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a tanuló a tizenhatodik életévét betölti. A sajátos nevelési igényű tanuló tankötelezettsége meghosszabbítható annak a tanítási évnél a végéig, amelyben a huszonharmadik életévét betölti. A tankötelezettség meghosszabbításáról a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az iskola igazgatója dönt.

(5) A tankötelezettség iskolába járással teljesíthető. Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető. A szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló a kérelmet a tanévet megelőző június 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Ezen időpontot követően csak abban az esetben nyújtható be kérelem, ha a tankötelezettség iskolába járással történő teljesítését megakadályozó körülmény merül fel. Jogszabályban meghatározott esetben az egyéni munkarendet biztosítani kell.

(6) A felmentést engedélyező szerv dönt arról, hogy a tanuló a tankötelezettségének egyéni munkarend keretében tehet eleget. Az eljárás során a felmentést engedélyező szerv megkeresheti a gyámhatóságot, a gyermekjóléti szolgálatot, az iskolaigazgatót, gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő tanuló esetén a gyermekvédelmi gyámot.

(6a) Ha az egyéni munkarendben tanuló neki felróható okból két alkalommal nem jelenik meg az osztályozó vizsgán, vagy két alkalommal nem teljesíti a tanulmányi követelményeket, az iskola igazgatója értesíti a felmentést engedélyező szervet, és a tanuló a következő félévtől csak iskolába járással teljesítheti a tankötelezettségét.

97. § (1)

(1) Azok a tanulók, akik tanulmányaikat az iskolai nevelés-oktatás kilencedik évfolyamán a 2011/2012. tanévben vagy azt megelőzően kezdték meg, tankötelezettségük azon tanítási év végéig tart, amelyben a tizennyolcadik életévüket betöltik vagy sikeres érettségi vizsgát vagy szakmai vizsgát tettek. Azon sajátos nevelési igényű tanulók tankötelezettsége, akik esetében a szakértői és rehabilitációs bizottság e törvény hatálybalépése előtt a tankötelezettség huszadik életévükig történő meghosszabbításáról döntött, annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a huszadik életévüket betöltik.

15/2013. EMMI rendelet

7. § (1), db)

(1) Az Nkt. 18. § (2) bekezdés b) pontja szerinti szakértői bizottsági tevékenység keretében az intézmény szakértői bizottsága a gyermek, a tanuló komplex pszichológiai, pedagógiai gyógypedagógiai, továbbá szükség szerint orvosi, sajátos nevelési igény gyanúja esetén komplex pszichológiai, pedagógiai, gyógypedagógiai, orvosi vizsgálat alapján szakértői véleményt készít db) a tankötelezettség meghosszabbításának céljából, és a vizsgálatok eredményei alapján javaslatot tesz a beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézséggel küzdő, a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók különleges bánásmód keretében történő ellátására, az ellátás módjára, formájára és helyére

20/2012. EMMI rendelet

22. § (3)

(3) Az adott évben tanköteles korba lépő sajátos nevelési igényű gyermeket a szülő a szakértői bizottság véleményében vagy a tankerületi központ végleges határozatában megjelölt időpontig köteles beírni a kijelölt iskolába.

SZEMÉLYI, TÁRGYI FELTÉTELEK - SNI

Köznevelési törvény

47. § (4) a)–c)

(4) A sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez és oktatásához az alábbi feltételek szükségesek:

- a) a gyermek, tanuló külön neveléséhez és oktatásához, a fejlesztő nevelés-oktatáshoz, a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus, konduktor foglalkoztatása, a neveléshez és oktatáshoz szükséges speciális tanterv, tankönyv és egyéb segédlet,
- b) egyéni előrehaladású neveléshez és oktatáshoz, integrált óvodai neveléshez, iskolai nevelés-oktatáshoz, az illetékes szakértői bizottság által meghatározottak szerinti foglalkozáshoz a sajátos

nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus, konduktor foglalkoztatása a foglalkozásokhoz speciális tanterv, tankönyv, valamint speciális gyógyászati és technikai eszközök, c) a fejlesztési területek szakértői bizottság által történő meghatározása.

OSZTÁLY/CSOPORT SZÁMÍTOTT LÉTSZÁMA - SNI

Köznevelési törvény

47. § (7)

(7) Az enyhe értelmi fogyatékos, beszéd fogyatékos vagy pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű tanulót két gyermekként, a mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), közepesúlyos értelmi fogyatékos, autizmus spektrum zavarral küzdő vagy halmozottan fogyatékos gyermeket, tanulót három gyermekként kell figyelembe venni az óvodai csoport, iskolai osztály, kollégiumi csoport létszámának számításánál, ha nevelés-oktatásuk a többi gyermekkel, tanulóval együtt történik.

BTM-ES TANULÓK FEJLESZTÉSE

Köznevelési törvény

47. § (8)

(8) Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő pedagógiai ellátásra jogosult. A fejlesztő pedagógiai ellátás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a kollégiumi nevelés és oktatás keretében valósítható meg.

MEGHOSSZABBÍTOT FELKÉSZÜLÉSI IDŐ, SEGÉDESZKÖZÖK - SNI, BTM TANULÓK

Köznevelési törvény

51. § (5)

(5) A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló részére a felvételi vizsgán indokolt esetben biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli vagy szóbeli felmérésen biztosítani kell az iskolai tanulmányai során általa használt, megszokott eszközöket, a vizsga szervezésével alkalmazkodni kell az adottságaihoz

20/2012. EMMI rendelet

33. § (3)

(3) Amennyiben a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő jelentkező élni kíván az Nkt. 51. § (5) bekezdésében biztosított jogával, a központi írásbeli vizsga jelentkezési lapjához csatolnia kell az erre vonatkozó kérelmet, valamint a szakértői bizottság véleményét. A központi írásbeli vizsgát szervező gimnázium, szakgimnázium igazgatója a kérelemről a döntését határozat formájában hozza meg. A döntés kizárólag a központi írásbeli vizsga letételének körülményeire vonatkozhat. Az igazgató döntésében rendelkezik az iskolai tanulmányok során a tanuló által használt, megszokott eszközök biztosításáról, az írásbeli dolgozat elkészítéséhez a munkaidő meghosszabbításáról, a vizsga meghatározott részeinek értékelése alóli felmentésről.

68. § (4) a)-c)

(4) * A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakértői véleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

a) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,

b) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,

c) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.

MENTESÍTÉSEK, KEDVEZMÉNYEK – SNI, BTM

Köznevelési törvény

51. § (5)

(5) A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló részére a felvételi vizsgán indokolt esetben biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli vagy szóbeli felmérésen biztosítani kell az iskolai tanulmányai során általa használt, megszokott eszközöket, a vizsga szervezésével alkalmazkodni kell az adottságaihoz.

55. § (1)

(1) *Az igazgató a tanulót kérelmére - kiskorú tanuló esetében a szülő kérelmére - felmentheti - a szakmai képzés kivételével - az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, ha a tanuló egyéni adottságai, sajátos nevelési igénye, továbbá sajátos helyzete ezt indokoltá teszi. Ha a kérelem az összes tanórai foglalkozás alóli felmentésre irányul, akkor a 45. § (6) bekezdése szerinti eljárást kell lefolytatni. Az igazgató a tanulót kérelmére mentesítheti a készségtárgyak tanulása alól, ha azt egyéni adottsága vagy sajátos helyzete indokoltá teszi. Az igazgató az általános iskolában a tizenhat óra előtt megszervezett egyéb foglalkozás alól a szülő kérelmére felmenti a tanulót, ha másik köznevelési intézménnyel is tanulói jogviszonyban vagy vendégtanulói jogviszonyban áll, az ott szervezett tanórai és egyéb foglalkozásokon történő részvétel érdekében, egyéb esetekben - kivéve, ha az intézmény e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként működik - felmentheti.

56. § (1) a)-b)

(1) *A sajátos nevelési igényű tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesíti

a) az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és e helyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő,

b) egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól.

97. § (1a)

(1a) Az a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló, akit 2018. augusztus 31. napjáig a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól mentesítettek, a mentesítés időtartamának félbeszakadása nélkül, középfokú iskolai tanulmányainak befejezéséig egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól mentesülhet. Az e bekezdésben foglaltakra az 56. § (1) és (2) bekezdésben foglalt szabályok értelemszerűen alkalmazandóak.

20/2012. EMMI rendelet

33. § (3)

(3) Amennyiben a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő jelentkező élni kíván az Nkt. 51. § (5) bekezdésében biztosított joggal, a központi írásbeli vizsga jelentkezési lapjához csatolnia kell az erre vonatkozó kérelmet, valamint a szakértői bizottság véleményét. A központi írásbeli vizsgát szervező gimnázium, szakgimnázium igazgatója a kérelemről a döntését határozat formájában hozza meg. A döntés kizárólag a központi írásbeli vizsga letételének körülményeire vonatkozhat. Az igazgató döntésében rendelkezik az iskolai tanulmányok során a tanuló által használt, megszokott eszközök biztosításáról, az írásbeli dolgozat elkészítéséhez a munkaidő meghosszabbításáról, a vizsga meghatározott részeinek értékelése alóli felmentésről.

15/2013. EMMI rendelet

15. § (1) a)-b), (2)

(1) Az Nkt. 56. § (1) bekezdése alapján egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből a tanuló teljesítményének az értékelése, minősítése alóli mentesítés céljából szakértői vizsgálat indítható:

a) az iskolai nevelés-oktatás első-hatodik évfolyamán az adott tanév január 31-éig szükség szerint bármikor,

b) az a) pontban meghatározott évfolyamokra vonatkozóan meghatározott határnapot követően annak a tanévnek a március 31. napjáig, amelyben a tanuló az adott tantárgy tanulását megkezdte.

(2) A szakértői bizottság eljárását az (1) bekezdésben meghatározott célból, az ott megjelölt időszaknál későbbi időpontban csak a szülő kezdeményezheti. A vizsgálati kérelemhez csatolni kell az érintett iskola igazgatójának a vizsgálat szükségességével kapcsolatos egyetértő nyilatkozatát. Az iskola igazgatója a döntéséhez beszerzi a tanuló osztályfőnöke és az adott tantárgyat tanító pedagógus véleményét. Az iskola igazgatója egyetértésének hiányában a szakértői bizottság vezetője vagy az általa erre kijelölt bizottsági tag - a kiskorú tanuló esetén a tanuló és a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló meghallgatása után - dönt a vizsgálat szükségességéről vagy a kérelem elutasításáról. A kérelem elutasításáról szóló döntést - határozat formájában - írásba kell foglalni. A döntés tekintetében a szakértői vélemény felülvizsgálatával kapcsolatos rendelkezéseket kell alkalmazni.

MEGNÖVELT TANÍTÁSI IDŐ – SNI

20/2012. EMMI rendelet

74. § (1)-(3)

(1) A tanuló félévi osztályzatáról a szülőt az értesítőben (az ellenőrzőben) kiállított félévi értesítőben kell tájékoztatni.

(2) Ha a tantárgy oktatása félévkor fejeződik be, a tanuló osztályzatát az év végi bizonyítványban is fel kell tüntetni.

(3) Ha a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését, oktatását ellátó iskola helyi tanterve, szakmai programja az évfolyam követelményének teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb időt határoz meg, a félévi osztályzatot a megnövelt tanítási idő felénél, az év végi osztályzatot pedig a tanítási idő végén kell megállapítani.

KÉPESSÉGBONTAKOZTATÓ FELKÉSZÍTÉS – SNI, BTM

20/2012. EMMI rendelet

171. § (5)

(5) * A képességkibontakoztató felkészítésben az a tanuló vesz részt, aki a Gyvt. 67/A. §-a alapján, figyelemmel a Gyvt. 161/Q. §-ában foglaltakra, hátrányos helyzetűnek minősül. A hátrányos helyzetű tanulók számának megállapításánál a sajátos nevelési igényű hátrányos helyzetű tanulókat csak akkor kell figyelembe venni, ha iskolai nevelésük, oktatásuk a többi tanulóval együtt, azonos iskolai osztályban, csoportban történik. Azokat a sajátos nevelési igényű tanulókat, akik a fogyatékoság típusának megfelelően létrehozott osztályban, csoportban teljesítik tankötelezettségüket, és akikről a szakértői bizottság által kiadott szakértői vélemény megállapította, hogy kizárólag a többi tanulótól elkülönítetten oktathatók, a hátrányos helyzetű tanulók számának, arányának meghatározására irányuló valamennyi számításnál figyelmen kívül kell hagyni. A hátrányos helyzetű tanulók e rendelet alapján meghatározott száma, aránya az adott tanév során az adott tanév októberi létszámstatisztikában megállapított létszámhoz, arányhoz igazodik.

ÍRÁSBELI VIZSGA – SNI, BTM

20/2012. EMMI rendelet

68. § (2), (4)

(2) * A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló idő tantárgyanként általános iskolában és szakiskolában maximum, középiskolában minimum hatvan perc.

(4) * A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakértői véleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

a) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,

b) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,

c) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet

71. § (3)

(3) *A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottsági szakértői véleménnyel megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

a) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,

b) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le

NEMZETI ALAPTANTERV - SNI

110/2012. Kormányrendelet – melléklet

I.1.2. EGYSÉGESÉG ÉS DIFFERENCIÁLÁS, MÓDSZERTANI ALAPELVEK *

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a tananyag feldolgozásánál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében ez az adaptálás lehetővé teszi az egyéni haladási ütem

biztosítását, valamint a differenciált (optimális esetben személyre szabott) nevelés, oktatás során az egyéni módszerek alkalmazását. Az aktív tanulás segítése a tanuló tehetségének, különleges nevelési- oktatási szükségleteinek vagy fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakember támogatásával történik.

AZ EREDMÉNYES TANULÁS SEGÍTÉSÉNEK ELVEI *

A sajátos nevelési igényű, akadályozott, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdők elfogadása, beilleszkedésük feltételeinek kölcsönös alkalmazkodáson alapuló megteremtése, a képességprofilhoz viszonyított haladás elismerése, a tanulásban meghatározó képességeik feltárása és fejlesztése

Minden gyermek, tanuló fejlődésében lényeges szerepet játszik a pedagógus fejlesztő tevékenysége. Különösen igaz ez a kiemelkedően kreatív, egy vagy több területen tehetséges, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű (SNI), valamint a szakmai besorolásukat tekintve heterogén, az ok-okozati összefüggéseket tekintve fel nem tárt, ám tanulási-tanítási szempontból kihívást jelentő, beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő tanulók fejlesztésének területén. Ennek a feladatnak az ellátásában felértékelődik a segítő szakterületek (iskolapszichológia, gyógypedagógia, fejlesztő pedagógia) szerepe, valamint a különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra épülő, egymást segítő szakmai tevékenysége.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a közös felelősségvállalásnak lényeges szerepe van a nevelés sikerességében. Ez nem csak az együttnevelést megvalósító iskolában tanító pedagógus kizárólagos felelőssége. A pedagógus a tanulást-tanítást speciális szakmai kompetenciák alapján segíteni tudó különböző szakemberekkel együtt (például gyógypedagógus, gyógytestnevelő, iskolapszichológus, szociális munkás, fejlesztő pedagógus, tehetséggondozó pedagógus, gyermekvédelmi jelzőrendszer szakembere) kialakított foglalkozások keretében, valamint a szülők és a tanuló folyamatos bevonásával, a pedagógiai tevékenység részeként elismert konzultációs tevékenységet folytatva végzi pedagógiai munkáját.

A differenciálás speciális megvalósulása lehet az együttnevelés során a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése. A hátránykompenzáció biztosítása érdekében (SNI, BTMN, HH, HHH) a tanuló szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedő módszertani eljárások (eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök, a gyógypedagógus módszertani iránymutatásainak beépítése, egyéni fejlesztési terv készítése és rendszeres ellenőrzése) alkalmazása szükséges a különböző pedagógiai színtereken. A tanulói szükségletek ismeretében az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények, valamint az utazó gyógypedagógiai hálózatok működtetésére kijelölt intézmények és más szakemberek szolgáltatásainak igénybevételel egészítendő ki a tanulók és pedagógusok szakmai támogatása.

A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK NEVELÉSÉNEK-OKTATÁSÁNAK ELVEI

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a Nat-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaihoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell megszervezni:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
- igény szerint sajátos, a fogyatékosággal összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket kell kialakítani és teljesíttetni;

- szükség esetén a tanuló számára legmegfelelőbb alternatív kommunikációs módszerek és eszközök, siket tanulóknál a magyar jelnyelv elsajátításának, alkalmazásának beépítése a nevelés, oktatás folyamatába;
- az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve; az egyes fogyatékkal élő tanulókkal összefüggő feladatokról a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve és a vizsgaszabályzatok adnak eligazítást.

HELYI TANTERV – SNI

20/2012. EMMI rendelet

11. § (1)-(2)

(1) A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

a) óvodai nevelése esetén az óvoda pedagógiai programja a sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenységet,

b) iskolai nevelése és oktatása esetén a helyi tanterv a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő programot is tartalmazza, figyelemmel a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvében és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvében foglaltakra.

(2) A helyi tanterv az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb időt, sajátos nevelési igényű tanulókra adaptált kerettanterv az egyes tantárgyak tekintetében a Nat-tól eltérő megnevezést és óraszámot is megjelölhet.

HELYHIÁNY ESETÉN FELVÉTEL – SNI

20/2012. EMMI rendelet

24. § (6)

(6) * Ha az általános iskola - a megadott sorrend szerint - az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt. A sorsolásra a felvételi, átvételi kérelmet benyújtókat meg kell hívni. A sorsolás lebonyolításának részletes szabályait a házirendben kell meghatározni. A hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók felvételi, átvételi kérelmének teljesítése után sorsolás nélkül is felvehető az a tanuló, akinek ezt különleges helyzete indokolja.

KÖVETELMÉNYEK TELJESÍTÉSE HOSSZABB IDŐ ALATT – SNI

20/2012. EMMI rendelet

11. § (2)

(2) A helyi tanterv az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb időt, sajátos nevelési igényű tanulókra adaptált kerettanterv az egyes tantárgyak tekintetében a Nat-tól eltérő megnevezést és óraszámot is megjelölhet.

74. § (3)

(3) Ha a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését, oktatását ellátó iskola helyi tanterve, szakmai programja az évfolyam követelményének teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb időt határoz meg,

a félévi osztályzatot a megnövelt tanítási idő felénél, az év végi osztályzatot pedig a tanítási idő végén kell megállapítani.

BEÍRÁSI NAPLÓ - SNI, BTM TANULÓK

20/2012. EMMI rendelet

95. § (5), (9)

(5) Ha az iskola beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vagy sajátos nevelési igényű tanuló nevelését, oktatását is ellátja, a beírási naplóban fel kell tüntetni a szakértői véleményt kiállító szakértői bizottsági feladatot ellátó intézmény, nevét, címét, a szakvélemény számát és kiállításának keltét, az elvégzett felülvizsgálatok, valamint a következő kötelező felülvizsgálat időpontját.

(9) A beírási napló tartalmazza

a) a tanuló

ai) sajátos nevelési igényére vonatkozó adatait

TÖRZSLAP - SNI TANULÓK

20/2012. EMMI rendelet

99. § (4)

(4) * Ha az iskola sajátos nevelési igényű tanuló nevelés-oktatását is ellátja, a törzslapon fel kell tüntetni a szakértői véleményt kiállító szakértői bizottság nevét, címét, a szakértői vélemény számát és kiállításának keltét, a felülvizsgálat időpontját.

FELÜLVIZSGÁLAT JELZÉSI KÖTELEZETTSÉG - SNI, BTM

20/2012. EMMI rendelet

95. § (6)

(6) Az iskola az 95. § (5) bekezdésben meghatározott adatok alapján minden év június 30-áig megküldi az illetékes szakértői bizottsági feladatot ellátó intézmény részére azon tanulók nevét - a szakértői véleményt kiállító intézmény és a szakértői vélemény számával együtt -, akiknek a felülvizsgálata a következő tanévben esedékes.

EGYÉNI FEJLESZTÉSI TERV – SNI, BTM

Köznevelési törvény

21. § (11)

(11) Szakmai szabálysértés, ha az intézmény működése - az intézmény által ellátott feladatoktól függően - az Óvodai nevelés országos alapprogramja a Nat, az adott intézményre érvényes kerettanterv, vagy e törvény felhatalmazása alapján készített és jóváhagyott más nevelési, oktatási program, az érettségi vizsgáról szóló jogszabály, az érettségi vizsga vizsgakövetelményei, a Kollégiumi nevelés országos alapprogramja, a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve, a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve, a Két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelve, a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve, a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve, az Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja rendelkezéseit sérti.

20/2012. EMMI rendelet

139. § (1)

(1) A nevelési-oktatási intézmény az együttnevelést segítő pedagógus közreműködésével a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló fejlesztéséhez, valamint a fejlesztő pedagógus közreműködésével a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló fejlesztéséhez egyéni fejlesztési tervet készít, és évente legalább két alkalommal rögzíti a fejlesztés eredményét. Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról és a fejlesztés eredményéről a szülőt tájékoztatni kell.

PEDAGÓGIAI PROGRAM – SNI, BTM

20/2012. EMMI rendelet

7. § (1)

(1) Az iskola pedagógiai programja meghatározza

a) az iskola nevelési programját, ennek keretén belül

af) a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendjét,

11. § (1) b), (2)

A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

(1)-b) iskolai nevelése és oktatása esetén a helyi tanterv a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő programot is tartalmazza, figyelemmel a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvében és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvében foglaltakra.

(2) A helyi tanterv az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb időt, sajátos nevelési igényű tanulókra adaptált kerettanterv az egyes tantárgyak tekintetében a Nat-tól eltérő megnevezést és óraszámot is megjelölhet.

EGYSÉGES GYÓGYPEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI INTÉZMÉNY

Köznevelési törvény

20. § (1) f)

(1) A többcélú intézmény lehet

f) egységes gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai módszertani intézmény (a továbbiakban: EGYMI),

Köznevelési törvény

20. § (9)

(9) EGYMI a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók többi gyermekkel, tanulóval együtt történő nevelésének, oktatásának segítése céljából hozható létre. Az intézmény keretén belül működni kell kizárólag sajátos nevelési igényű gyermekeket, tanulókat ellátó óvodai, általános iskolai, fejlesztő nevelés-oktatást végző iskolai vagy középfokú iskolai feladatot ellátó intézményegységnek, továbbá utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózatnak vagy - a szakértői bizottsági feladatok kivételével - pedagógiai szakszolgálati feladatokat ellátó intézményegységnek. Az EGYMI elláthatja továbbá a családsegítő szolgálat, az iskola-egészségügyi ellátás és a gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai eszközök és segédanyagok kölcsönzésének feladatait, valamint kollégiumot működtethet. Az EGYMI-ben ellátott feladatokra - a családsegítő szolgálat, az iskola-egészségügyi ellátás és a gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai eszközök és segédanyagok kölcsönzése kivételével - külön-külön szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységeket kell létrehozni.

PEDAGÓGUS MINŐSÍTŐ VIZSGA ÉS MINŐSÍTÉSI ELJÁRÁS – SNI, BTM

326/2013. Kormányrendelet

7. § (1), (2) d)

(1) A minősítő vizsga és a minősítési eljárás során a pedagóguskompetenciákhoz kapcsolódó indikátorok alapján minősítő bizottság értékeli a pedagógus tevékenységét.

(2) A pedagóguskompetenciák:

...

d) a tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség

e) * a tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, fenntarthatóság szempontjainak figyelembevétele, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység,

PEDAGÓGIAI-SZAKMAI ELLENŐRZÉS – SNI, BTM

20/2012. EMMI rendelet

146. § (2), (3)

(2) A pedagógus ellenőrzése általános pedagógiai szempontok szerint történik, célja az ellenőrzött pedagógus pedagógiai kompetenciáinak fejlesztése, módszere - ha a pedagógus munkakörének részét képezi - a foglalkozások, tanítási órák egységes szempontok szerinti megfigyelése, a pedagógus mindennapi nevelő-oktató munkáját megalapozó pedagógiai tervezés dokumentumainak vizsgálata, interjú felvétele, valamint az intézményi önértékelés pedagógusra vonatkozó eredményeinek elemzése.

(3) A pedagógus ellenőrzése a pedagógus munkájának alábbi területeit vizsgálja:

d) a tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség

e) * a tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, fenntarthatóság szempontjainak figyelembevétele, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység,

PEDAGÓGUS ILLETMÉNYPÓTLÉKA - SNI

326/2013. Kormányrendelet

16. § (7)

(7) Gyógypedagógiai pótlékre az a pedagógus jogosult, aki sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelését, iskolai nevelés-oktatását, kollégiumi nevelését vagy fejlesztő nevelés-oktatását a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint végzi, feltéve, ha kizárólag sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal foglalkozik, vagy ha az általa felkészített gyermekek, tanulók közül a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók aránya a nevelési év, tanév első napján eléri a harminchárom százalékot.

32. § (5)

(5) * Gyógypedagógiai pótlékre jogosult a nevelési-oktatási intézményben nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott közalkalmazott is, feltéve, hogy kizárólag sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal foglalkozik, vagy, ha a munkaköri feladatai ellátásával érintett gyermekek, tanulók közül a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók aránya a nevelési év, tanév első napján eléri a harminchárom százalékot. A pótlék mértéke megállapításának alapja a közalkalmazott besorolásánál figyelembe vett végzettségi szintnek megfelelő illetményalap.

FELNŐTTOKTATÁS - SNI, BTM

Köznevelési törvény

60. § (1)-(4)

(1) A tanuló munkahelyi, családi vagy más irányú elfoglaltságához, a meglévő ismereteihez és életkorához igazodó iskolai oktatásban (a továbbiakban: felnőttoktatás) az e törvényben foglaltak szerint vehet részt.

(2) A tanuló attól az évtől kezdődően, amelyben

a) nyolc évfolyamos általános iskola esetén tizenhetedik,

b) középfokú esetén huszonötödik életévét betölti, kizárólag felnőttoktatásban kezdhet új tanévet.

(3) A tanuló attól a tanévtől kezdve folytathatja a tanulmányait felnőttoktatás keretében, amelyben a tizenhatodik életévét betölti.

(4) Sajátos nevelési igényű tanuló, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló esetén, továbbá, ha a tanulmányi követelményeket azért nem tudták teljesíteni, mert a tanuló tartós gyógykezelés alatt állt, a (2) bekezdés a)–b) pontjában meghatározott életkorhoz kettő évet hozzá kell számítani.

KÖZÉPFOKÚ FELVÉTELI – SNI, BTM

20/2012. EMMI rendelet

32. § (3), (4) d)

(3) A középfokú iskola felvételi tájékoztatót készít, és azt a honlapján nyilvánosságra hozza, valamint a KIFIR rendszerében október 20-áig elhelyezi.

(4) A felvételi tájékoztató tartalmazza ...

d) a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő jelentkezőre vonatkozó speciális elbírálási szabályokat,

28. § (4)

(4) * A szakiskolába a felvétel kizárólag a sajátos nevelési igényt megállapító szakértői bizottsági szakértői vélemény alapján történhet.

33. § (3)

A középfokú felvételi eljárásban - a 27. § (4) bekezdésben foglalt kivétellel - csak a hivatal által szervezett központi írásbeli vizsga tartható.

(3) * Amennyiben a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő jelentkező élni kíván az Nkt. 51. § (5) bekezdésében biztosított jogával, a központi írásbeli vizsga jelentkezési lapjához csatolnia kell az erre vonatkozó kérelmet, valamint a szakértői bizottság véleményét. A központi írásbeli vizsgát szervező gimnázium, szakgimnázium igazgatója a kérelemről a döntését határozat formájában hozza meg. A döntés kizárólag a központi írásbeli vizsga letételének körülményeire vonatkozhat. Az igazgató döntésében rendelkezik az iskolai tanulmányok során a tanuló által használt, megszokott eszközök biztosításáról, az írásbeli dolgozat elkészítéséhez a munkaidő meghosszabbításáról, a vizsga meghatározott részeinek értékelése alóli felmentésről.

34. § (4)

(4) A központi írásbeli vizsga során a vizsgaszervező iskola biztosítja a tanári felügyeletet. A vizsgateremben a tanulók ültetési rendjét úgy kell kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák és ne segíthessék. A vizsga során - a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók részére a 33. § (3) bekezdés alapján adott igazgatói engedélyben meghatározott eltéréssel - a feladatlap-készítő bizottságok által meghatározott, a hivatal honlapján közzétett, a tanév rendjéről szóló miniszteri rendelet szerinti jelentkezési határidőig nyilvánosságra hozott és az egyes feladatlapokon is feltüntetett segédeszközök használhatók. A

dolgozat megírásakor a rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát kék vagy fekete színű tintával kell elkészíteni.

ENYHE ÉRTELMI FOGYATÉKOSSÁG MEGÁLLAPÍTÁSA

15/2013. EMMI rendelet

21. § (1)-(7)

(1) Ha a gyermek, tanuló első vizsgálatát végző szakértői bizottság megítélése szerint a gyermek, tanuló halmozottan fogyatékos, a szülő egyetértésével kiegészítő vizsgálat elvégzését kezdeményezheti a gyermek, tanuló mozgásszervi, érzékszervi fogyatékoságának megfelelő országos szakértői feladatokat ellátó bizottságnál.

(2) A szakértői bizottság az enyhe értelmi fogyatékoságot csak abban az esetben állapíthatja meg, ha azt a háziiorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi tevékenységről szóló 4/2000. (II. 25.) EüM rendelet 4. § (3) bekezdés e) pontjában foglaltak alapján, az e rendelet 4. melléklete szerint kiállított orvosi adatlap adatai vagy a gyermek fejlődése (3) bekezdés szerinti folyamatos figyelemmel kísérésének adatai igazolják.

(3) Ha az orvosi adatlap adatai és a szakértői bizottság eljárása során készített orvosi szakértői vélemény, valamint a pedagógiai, továbbá pszichológiai vizsgálat során kialakított elsődleges képességbecslés alapján valószínűsíthető az enyhe értelmi fogyatékoság, a gyermeknek folyamatos figyelemmel kísérésben kell részt vennie. A folyamatos figyelemmel kísérés ideje alatt a gyermek, tanuló a lakóhelye szerinti vagy a választott óvodában, illetve általános iskolában a többi gyermekkel, tanulóval együtt vesz részt az óvodai nevelésben, iskolai nevelésben-oktatásban. A folyamatos figyelemmel kísérés a pedagógiai, illetve a pszichológiai vizsgálatot követő hónapban indul, és ha az adott nevelési év, tanév végéig még legalább hét hónap hátravan, a tanév végéig, ha kevesebb, mint hét hónap van hátra, a vizsgálatot követő nevelési év, tanév feléig tart. A folyamatos figyelemmel kísérés ideje alatt a gyermek vizsgálatát a statisztikai adatszolgáltatás során is lezáratlan vizsgálatként kell nyilvántartani.

(4) A folyamatos figyelemmel kísérés kezdetén a szakértői bizottság meghatározza a megfigyelésben közreműködő pedagógus feladatait.

(5) A folyamatos figyelemmel kísérés ideje alatt a szakértői bizottság képviselője legalább két alkalommal, az óvodai foglalkozáson, illetve a tanítási órán megfigyeli a gyermeket, tanulót. A folyamatos figyelemmel kísérés végén a szakértői bizottság megvizsgálja a gyermek, tanuló fejlődését, és tapasztalatai alapján - a vizsgálatok összegzésének eredményeként - készíti el szakértői véleményét.

(6) A folyamatos figyelemmel kísérés ideje alatt a pedagógus - a szakértői bizottság útmutatása szerint - a gyermek, tanuló fejlődéséről rendszeresen, de legalább kéthavonta részletes értékelést készít. A folyamatos figyelemmel kísérés ideje alatt a pedagógus legalább havonta egyszer ismerteti a szülővel megállapításait, és segítséget nyújt az otthoni neveléshez. A folyamatos figyelemmel kísérés végén a részletes értékelést a pedagógus átadja a szakértői bizottságnak.

(7) Ha a szakértői eljárásban szakszolgálati-esélyegyenlőségi szakértő vesz részt, a szakértő részt vehet a (5)-(6) bekezdés alapján szervezett megfigyelésen, illetve a szülővel történő egyeztetésen.

GYÓGYPEDAGÓGUS, KONDUKTOR, UTAZÓ GYÓGYPEDAGÓGUS, UTAZÓ KONDUKTOR – SNI

Köznevelési törvény

4. § 39.

39. utazó gyógypedagógus, utazó konduktor: az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat által foglalkoztatott gyógypedagógus, konduktor, aki az e törvényben meghatározott tevékenységét rendszeresen munkáltatója feladatellátási helyén kívül végzi

47. § (10)

(10) A sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez, oktatásához szükséges speciális szakképzettséggel rendelkező szakember utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat útján is biztosítható.

15/A. § (1)

(1) Az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat feladata a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt, azonos óvodai csoportban, iskolai osztályban történő óvodai nevelését, tanuló iskolai nevelés-oktatását végző nevelési-oktatási intézmények számára a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez, oktatásához szükséges speciális szakképzettséggel rendelkező szakember biztosítása, amennyiben a nevelési-oktatási intézmény a 47. §-ában meghatározottak szerint alkalmazandó gyógypedagógus, konduktor szakképzettségű szakemberrel nem rendelkezik.

(1a) Az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat az egységes gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai módszertani intézmény szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységként működik.

(2) Az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat megszervezése és működtetése az illetékes tankerületi központ feladata.

(3) Az illetékes tankerületi központ - az oktatási központ egyetértésével - az e §-ban meghatározott feladatokra, állami felsőoktatási intézmény, továbbá egyházi jogi személy, vallási egyesület, vagy más nem állami, nem önkormányzati köznevelési intézményfenntartó által fenntartott utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózatot is felkérhet.

Köznevelési törvény

47. § (10)

(10) A sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez, oktatásához szükséges speciális szakképzettséggel rendelkező szakember utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat útján is biztosítható.

EGYÜTTNEVELÉST SEGÍTŐ PEDAGÓGUS

Köznevelési törvény

4. § 40.

40. együttnevelést segítő pedagógus: az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat által foglalkoztatott gyógypedagógus, konduktor, továbbá a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló - közös vagy részben közös - nevelésében és oktatásában részt vevő óvoda és iskola által, a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló óvodai nevelése, tanuló iskolai nevelés-oktatása érdekében foglalkoztatott gyógypedagógus, konduktor.

MELLÉKLETEK

1. MELLÉKLET

TANULÓK FINANSZÍROZOTT HETI FOGLALKOZTATÁSI IDŐKERETE (SNI) (habilitációs/rehabilitációs tanórai foglalkozások)

2011. évi CXCV. törvény 6. melléklet (kivonat)

1	A	E				
		EA értelmi fogyatékos	EB gyengénlátó	EC vak, nagyothalló, mozgás- és beszéd-fogyatékos	EE siket és autista	EF egyéb
1	évfolyam	sajátos nevelési igényű tanulók heti egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásainak száma				
4	első évfolyam	3	7	8	10	3
5	második évfolyam	3	7	8	10	3
6	harmadik évfolyam	3	7	8	10	3
7	negyedik évfolyam	3	7	8	11	3
8	ötödik évfolyam	3	8	9	11	3
9	hatodik évfolyam	3	8	9	11	3
10	hetedik évfolyam	4	8	10	12	4
11	nyolcadik évfolyam	4	8	10	12	4
12	Nyelvi előkészítő és Híd-évfolyamok	4	9	10	13	4
13	kilencedik évfolyam	4	9	10	13	4
14	tizedik évfolyam	4	9	11	14	4
15	tizenegyedik évfolyam	5	11	12	15	5
16	tizenkettedik évfolyam	5	11	12	15	5

2. MELLÉKLET

SAKÉRTŐI VIZSGÁLAT RÉSZLETES ELJÁRÁSI RENDJE

15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet 2. melléklete

A szakértői vizsgálat eljárásrendje

1. A szakértői vizsgálat típusai

a) Alapvizsgálat: a gyermek, tanuló teljes körű (pedagógiai/gyógypedagógiai, pszichológiai, orvosi) vizsgálata.

b) Kiegészítő vizsgálat: az alapvizsgálat során felmerült, a megalapozott diagnózis megállapításához szükséges - de a gyermek terhelhetősége, a szükséges vizsgálati eszköz, szakember, vagy kompetencia hiánya miatt - annak keretében el nem végzett, a bizottság keretein belül el nem végezhető orvosi, pszichológiai stb. vizsgálat.

c) Felülvizsgálat: hivatalból, hatósági megkeresésre vagy szülői kérelem alapján vagy a gyermek nevelését ellátó óvoda, nevelését, oktatását ellátó iskola kérelme alapján végzett, - a korábbi diagnózis megalapozottságát, a nevelés, a nevelés, oktatás formájának megfelelőségét, a fejlesztés eredményességének mérését célzó felülvizsgálat.

2. A szakértői vizsgálat előkészítése

A vizsgálatvezető és a vizsgálatot végző szakemberek kijelölése

A vizsgálat helyének és időpontjának meghatározása, erről

- a szülő,

- amennyiben a vizsgálaton való részvételre közigazgatási hatósági eljárás keretében hozott döntés kötelezte a szülőt, a döntést kiadó tankerületi központ,

- amennyiben a halmozottan hátrányos helyzetű vagy a gyermekvédelmi szakellátás keretében átmeneti nevelésbe vett gyermek, tanuló vizsgálatához az Oktatási Hivatal által kijelölt szakszolgálati-esélyegyenlőségi szakértő kirendelésére kerül sor, az Oktatási Hivatal értesítése.

Amennyiben a szülő nem jelenik meg gyermekével a szakértői vizsgálat megjelölt időpontjában, úgy második vizsgálati időpont meghatározása, az időpontról a szülő, értesítése.

Amennyiben a második vizsgálati időpontban sem jelenik meg a szülő gyermekével, - a gyermek, tanuló érdekében - a szakértői bizottság vezetője közigazgatási hatósági eljárás megindítását kezdeményezi a gyermek lakóhelye, tartózkodási helye szerint illetékes tankerületi központnál.

3. A szakértői vizsgálat menete

A szakértői vizsgálatot a vizsgálatvezető a szakember csoporttal - a továbbiakban: szakmai csoport - (gyógypedagógus, pedagógus, pszichológus, orvos) végzi az e rendelet szerinti szakmai, értékelési, követelmények alapján, melyről vizsgálati dokumentáció készül.

A vizsgálatvezető feladata és felelőssége a szakmai csoport irányítása, a szakmai követelmények megfelelő használata, a csoportmegbeszélés vezetése és a vizsgálatot követően a vizsgálati véleményről a szülő tájékoztatása.

A vizsgálati dokumentáció - az elkészített jegyzőkönyvek - alapján a vizsgálatvezető a szakmai csoporttal elemzi, összeveti, megbeszéli a tapasztalatokat. A vizsgálatvezető a vizsgálat eredményét a Vizsgálati véleményben rögzíti.

A vizsgálati véleményt a vizsgálatvezető ismerteti a szülővel.

4. A folyamatos figyelemmel kísérésre irányuló javaslat, a folyamatos figyelemmel kísérés eljárásrendje

Amennyiben az enyhe értelmi fogyatékos megállapítására vagy kizárására irányuló első vizsgálat során az orvosi adatok, szakértői vélemény nem támasztják alá a fogyatékos tényét (nem állapítható meg az ok), vagy ha a komplex vizsgálat (pszichológiai, gyógypedagógiai, orvosi) alapján egyértelműen nem támasztható alá az enyhe értelmi fogyatékos diagnózisa (határeset, retardáció), akkor a vizsgálatvezető kezdeményezi a folyamatos figyelemmel kísérést. Szükségességéről a vizsgáló csoport véleményének figyelembevételével a bizottságvezető dönt. A folyamatos figyelemmel kísérés tényéről a vizsgálatvezető (az időtartam, a vizsgálatvezető gyógypedagógus megjelölésével, elérhetősége megadásával, a megfigyelés módszerének ismertetésével) a szülőt tájékoztatja, a szülőt és az érintett intézményt írásban értesíti, az utóbbival elvégzi a szükséges egyeztetést.

A gyermek folyamatos figyelemmel kísérése a gyermeket nevelő, a tanulót nevelő, oktató intézményben történik előzetesen egyeztetett időpontban, az e rendeletben meghatározott módon. A vizsgálatvezető tájékoztatja az intézmény vezetőjét, majd az érintett pedagógusokat a jogi- és szakmai szabályokról, a pedagógiai teendőkről.

Első alkalommal a bizottságvezető által megbízott munkatárs megfigyeli a gyermeket, a tanulót az óvodai, iskolai, környezetben, egyeztetési a megfigyelést segítő, a pedagógus feladatait rögzítő megfigyelési szempontsorról, elkészíti az első megfigyelés tapasztalatait rögzítő feljegyzést. A megfigyelési szempontsor meghatározza a gyermek, a tanuló nevelésével, oktatásával kapcsolatos teendőket, valamint a megfigyelésben közreműködő pedagógus feladatait.

A megbízott munkatárs a második és a harmadik látogatás során megfigyeli a gyermeket, a tanulót az óvodai, iskolai környezetben, és konzultál a megfigyelésben közreműködő pedagógussal. Áttekinti a köztes időben készült értékelést.

A megfigyelési szakaszt követően a pedagógus részletes értékelést készít. Ezt és a megbízott munkatárs tapasztalatait a csoport elemzi. A vizsgálatvezető átadja az értékelést a bizottságvezetőnek, és kezdeményezi a gyermek, a tanuló vizsgálatra való behívását.

5. A szakértői vélemény elkészítése

A szakértői véleményt a gyermekről az e rendeletben meghatározott időtartamon belül kell elkészíteni.

- A szakértői véleményt a vizsgálatvezető - a munkatársak által elkészített részvizsgálatok (gyógypedagógiai, pszichológiai, orvosi) eredményeinek felhasználásával - készíti el, melyet a bizottságvezető a szakmai és jogi megfelelések és a nyilvántartó mappa tartalma alapján ellenőriz. Az ellenőrzés szempontjai: az e rendeletben foglalt szabályozóknak, az adatvédelmi szabályoknak, a belső szabályozóknak, a szakmai szabályoknak való megfelelés, a szakértői vélemény információértéke.

Az ellenőrzött, jóváhagyott szakértői vélemény - a megfelelő szakmai és iratkezelési dokumentálás után - a rendeletben meghatározottak szerint kerül elküldésre.

6. A vizsgálati vélemény ismertetése

A véleményt a vizsgálatvezető ismerteti a szülővel. Egyértelmű - a szülő számára érthető - tájékoztatást ad a vizsgálat eredményeiről, a gyermek további intézményes nevelésére, az intézmény választásra, vonatkozó javaslatokról, lehetőségeiről; alátámasztva mindezt a vizsgálat dokumentációjával, és tájékoztatást adva a vonatkozó jogszabályokról, kiemelten a szülő jogairól és kötelezettségeiről, és a bizottság számára a szakértői vélemény elkészítését követő kötelezettségekről. (A szakértői vélemény továbbítása annak elfogadása, illetve el nem fogadása esetén, a felülvizsgálat kezdeményezésének lehetséges formái, a hivatalból elrendelt felülvizsgálatok célja, időpontja stb.) Az ismertetés során a szülő számára lehetőséget kell adni arra, hogy kérdezzen, hogy véleményét az elmondottakkal kapcsolatban megfogalmazza. Az előzetes vizsgálati véleményben foglaltak

megismerését követően annak elfogadásáról vagy elutasításáról, az intézményes nevelésre vonatkozó javaslat elfogadásáról vagy elutasításáról a szülő nyilatkozik, nyilatkozatát aláírásával igazolja. Tájékoztatni kell a szülőt arról is, hogy a vizsgálat alapján elkészített szakértői véleménynek a kézhezvételétől számítva tizenöt nap áll rendelkezésre a szakértői vélemény felülvizsgálatának kezdeményezésére.

7. Felülvizsgálati eljárás

A szakértői bizottság a sajátos nevelési igényű, és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekeket, tanulókat e rendeletben meghatározott időközönként hivatalból felülvizsgálja.

A hivatalból elrendelt felülvizsgálattal megbízott munkatárs a beérkezett felterjesztéseket rendszerezi, ellenőrzi, hogy minden érintett nevelési, oktatási eleget tett-e - a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 95. § (6) bekezdésében meghatározott jelentési kötelezettségének.

A bizottságvezető kijelöli a vizsgálatvezetőt és a vizsgálatban résztvevőket, elkészíti a felülvizsgálatok ütemtervét, dönt arról, hogy a felterjesztő intézményben, vagy a bizottság székhelyén történjék-e a vizsgálat, és írásban értesíti az intézményeket a vizsgálat helyéről és időpontjáról.

3. MELLÉKLET

IRÁNYELVEK A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK OKTATÁSÁHOZ⁴

1. Általános elvek

1.1. A Nemzeti alaptanterv és a választott kerettanterv alkalmazása a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásában

A Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: Nat) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapdokumentuma, az abban meghatározott fejlesztési területek – nevelési célok, kulcskompetenciák, illetve a műveltségi területeken megfogalmazott célok, feladatok a sajátos nevelési igényű tanulóira is érvényesek. A sajátos nevelési igényű tanulókat nevelő-oktató iskolák pedagógiai programjuk, helyi tantervük elkészítésénél figyelembe veszik:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: köznevelési törvény), a Nat és az Irányelv rájuk vonatkozó előírásait,
- a kollégiumi nevelés országos alapprogramját,
- a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit,
- a fővárosi, megyei feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet,
- a szülők elvárásait és
- az általuk nevelt tanulók sajátosságait.

Az Irányelv egyaránt vonatkozik a sajátos nevelési igényű tanulóknak a többi tanulóval részben vagy egészben együtt (integráltan), azonos iskolai osztályban történő, illetve az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktató intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, iskolai osztályban a sajátos nevelési igényű tanulók számára külön szervezett (gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban részt vevő nevelési-oktató intézményekben) nevelésére, oktatására.

1.2. Az Irányelv célja

Az Irányelvben foglaltak célja, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók esetében a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok ugyanúgy összhangba kerüljenek, mint más gyermekeknél. Az Irányelv annak biztosítását szolgálja, hogy:

- a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést,
- az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez,
- ha szükséges, a fejlesztés az iskoláskor előtti képességfejlődés területeire is terjedjen ki,
- a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az intézmények pedagógiai programjainak tartalmi elemeivé,
- a tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

Ennek érvényesítése érdekében meghatározza:

- a tartalmak kijelölésekor egyes területek módosításának, elhagyásának vagy egyszerűsítésének, illetve új területek bevonásának lehetőségeit,
- a sérült képességek rehabilitációs, habilitációs célú korrekciójának területeit,
- a nevelés, oktatás és fejlesztés szokásosnál nagyobb mértékű időbeli kiterjesztésére vonatkozó javaslatokat.

⁴ Elérhető: a www.oktatas.hu – Kerettantervek – 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók – Irányelvek és alprogramok – Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához

1.3. A sajátos nevelési igényű tanulók rehabilitációs, rehabilitációs célú ellátása

A tanulók között fennálló – egyéni adottságokból és igényekből adódó – különbségeket az iskolák a pedagógiai programok és helyi tantervek kialakításakor veszik figyelembe.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a) a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- b) az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teheti szükségessé.

1.3.1. A rehabilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei

a) A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében, oktatásában részt vevő nevelési-oktatási intézmények egész nevelési-oktatási rendszerét átfogó, hosszú távú rehabilitációs, rehabilitációs célok és feladatok határozzák meg, melyeket az intézmény dokumentumai tartalmaznak.

b) A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan szakmaközi együttműködésben kialakított és szervezett nyitott tanítási-tanulási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók vagy tanulócsoportok igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teheti szükségessé.

1.3.2. A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

a) A mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékoságból, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékoságból, autizmus spektrum zavarból vagy egyéb pszichés fejlődési zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával.

b) Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.

c) A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.

d) Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése.

e) Az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása.

1.3.3. A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

a) A fogyatékoság, az autizmus spektrum zavar vagy egyéb pszichés fejlődési zavar típusa, súlyossága.

b) A fogyatékoság, az autizmus spektrum zavar vagy egyéb pszichés fejlődési zavar kialakulásának, felismerésének, diagnosztizálásának ideje.

c) A sajátos nevelési igényű tanuló

ca) életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,

cb) képességei, kialakult készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei.

d) A társadalmi integráció kívánalmai: az egyéni tanulási utak megtervezése és biztosítása, továbbtanulás, pályaválasztás, a lehető legönállóbb életvitelre történő felkészítés.

A sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztésére vonatkozó célokat, feladatokat, tartalmakat, tevékenységeket, követelményeket meg kell jeleníteni:

a) az intézmény pedagógiai programjában,

b) a helyi tantervben

c) a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanítási-tanulási programban,

d) az egyéni fejlesztési tervben.

A fogyatékoság, a pszichés fejlődési zavar típusának megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár, konduktor, konduktor-óvodapedagógus, konduktor-tanító, terapeuta, kompetenciája:

1. a programok, programcsomagok összeállítása,
2. a rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztés, osztálytermen belüli megsegítés,
3. közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység tervezésében, ezt követően a konzultációban.

1.4. A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára

A nevelés, oktatás, fejlesztés kötelezően biztosítandó pedagógiai feltételeit a köznevelési törvény foglalja össze. A köznevelési törvény a sajátos nevelési igényű tanulókhoz igazodva az általánosan kötelező feltételeket több területen módosítja, illetve kiegészíti olyan többletszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára, mint például:

- speciális tanterv, tankönyvek, tanulási segédletek,
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök.

1.5. A többségi intézményekben megvalósuló (integrált) nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk). Az együttnevelést megvalósító intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, önmagához mért fejlődése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

- A befogadó iskola vezetője támogatja pedagógusai részvételét az integrációt segítő szakmai programokon akkreditált továbbképzéseken.

- Az együttnevelést megvalósító iskolák pedagógusainak, valamennyi dolgozójának, gyermek- és szülői közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.

- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

- A nyitott tanítási-tanulási folyamatban megvalósuló tevékenység, amely lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai – esetenként egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.

- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus, aki

- a) a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait;

- b) egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus – konduktív nevelés esetén konduktor – együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;

- c) a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;

- d) egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;

- e) alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;

- f) együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a tanuló fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező – gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár, konduktor, konduktor-óvodapedagógus, konduktor-tanító, terapeuta

- a) segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- b) javaslatot tesz a fogyatékoság, a pszichés fejlődési zavar típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
- c) segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- d) javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- e) figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükségletekhez igazodó módszerváltásokra;
- f) együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- g) terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;
- h) segíti a befogadó pedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
- i) segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

Az integrált nevelésben, oktatásban részt vállaló nevelési, oktatási intézmények vegyék igénybe az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét a köznevelés-fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint.

1.6. A kollégiumot is magában foglaló intézmények pedagógiai programja

A sajátos nevelési igényű tanulók egy része többcélú – kollégiumot (diákotthont) is magába foglaló – gyógypedagógiai intézményben teljesíti tankötelezettségét. Az intézmények pedagógiai programját az Irányelvben megfogalmazott célok, tartalmak és feladatok, valamint a Kollégiumi nevelés alapprogramjának figyelembevételével kell elkészíteni.

A kollégiumi nevelőmunka a társadalmi beilleszkedéshez szükséges képességek fejlesztését szolgálja. Ennek során jelentős szerepet kap az egyéni bánásmód, a személyre szabott nevelési eljárások, az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységformák alkalmazása.

A diákotthoni foglalkozások szervezésekor kiemelt szerepet kap:

- a szocializációt segítő képességek fejlesztése,
- az egyéni tanulási és ismeretszerzési technikák megtanulása, alkalmazása,
- az egészséges életmódra nevelés – a tanuló speciális igényeihez igazítva az egészség megőrzéséhez szükséges technikák, képességek megszerzése, megőrzése,
- a környezeti nevelés, az egyéni igények alapján a saját környezet megfelelő kialakítása,
- a szabadidős program, önkiszolgálás, munka, tehetséggondozás, felzárkóztatás, társas kapcsolatok, közösségi tevékenységek alkalmazása, amelyek a tanuló eredményes társadalmi beilleszkedését segítik elő.

(Az Irányelv további része az egyes fogyatékosági típusok szerint részletesen tartalmazza a sajátos nevelési igényű tanulók sérülésspecifikus jellemzőit, fejlesztésük céljait, elveit, feladatait.)